

هه‌والی کۆچی دواایی مامۆستا شێرکۆ بێکەس له زمان مانیپهره کوردیی و فارسییه‌کانهوه:

A Reply

By “Sherko Bekas”, Kurdish Poet (2/5/1940 - 4/8/2013)

When Halabja was drowned¹

I wrote a long grievance letter

To God.

Before I read it to the people

I recited it to a tree

The tree wailed.

A nearby courier- bird wondered

How could I deliver the letter to God

-If you hope that I will do it for you, he said,

It is not in my power

To reach the God's empyrean.

Later that night,

Clad in black, my poetry angel

Consolidated me saying not to be worried

As she will take the letter up, she said, to summit, to the skies

But not to Almighty's own hand

¹ . Halabja is the name of a Kurdish town in Northern Iraq which was chemical bombed by the Baath Party in 1988. Five thousand people were suffocated in the matter of few minutes as a result of the operation.

You know, she said, no body
Has the power of see the Lord
Thank you, I said, but you better start your journey

The inspiration angel started her expedition
And took my grievance letter with her
The day after, she returned
Somebody called Obeyd,
The fourth ranked secretary of God,
Had written following note in Arabic
On the footnote
Of my same letter:

"You silly man!

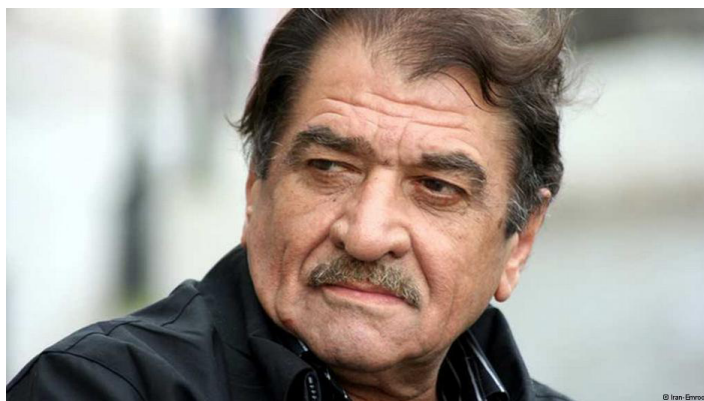
Do translate your letter into Arabic,

Nobody understands Kurdish here

And we will not going to pass it to the God as well!"

Suleymaniye, 14/12/2005

Translated by Anwar Soltani

"دویچه وله"

شیرکو بی‌کس، از سرشناس‌ترین شاعران کردزبان، روز یکشنبه (۱۳ مرداد) در بیمارستانی در استکهلم درگذشت. بی‌کس ساکن اقلیم خودمختار کردستان عراق بود و از مدتی پیش برای مداوا در سوئد به سر می‌برد.

"شتاب کن مرگ از راه می‌رسد"، نام آخرین مجموعه از آثار منتشر شده نامدارترین شاعر معاصر کرد در زمان حیاتش، و در برگیرنده نوشته‌های سه سال آخر حیات او تا چند ماه پیش از مرگ است. شیرکو بی‌کس نوشتن را از نوجوانی آغاز، و نخستین مجموعه شعرش را در ۲۸ سالگی (۱۹۶۸ میلادی) در بغداد، پایتخت عراق منتشر کرد. او چند سال پیش از آن فعالیت سیاسی خود را با همکاری با حزب دموکرات کردستان به رهبری مصطفی بارزانی آغاز کرد. مسعود بارزانی رهبر این حزب در حال حاضر رییس اقلیم کردستان عراق است. بی‌کس بعدها با تشکیل اتحادیه میهنی کردستان به این حزب و رهبر آن جلال طلبانی نزدیک شد.

پیشگام شعر نو کردی

حاصل همکاری با قیام ناکام کردها علیه دولت مرکزی به تبعید بی‌کس به شهر رمادیه در غرب عراق در سال‌های ابتدایی دهه ۷۰ قرن بیستم انجامید. او مدتی پس از بازگشت به زادگاهش سلیمانیه، بار دیگر مجبور به ترک وطن شد.

دوران تبعید و مهاجرت شیرکو بی‌کس تا ۱۹۹۲ و تشکیل حکومت خودگردان کردستان عراق ادامه یافت. همین سال‌ها دوران اوج‌گیری شاعر و نقش‌آفرینی او در شکل‌گیری شعر امروز کردی به شمار می‌آید که خود را از قید و بندهای سنتی رها کرده است.

شاعر مشهور کرد در سال ۱۹۷۱ با یاری چند شاعر نوگرای دیگر جنبش ادبی "روانگه" را به راه انداخت و در کنار کسانی چون رفیق صابر، عبدالله پەشیو و لطیف هلمت از پایه‌گذاران شعر امروز کردی شناخته می‌شود.

رد "آوارگی" شاعر کرد را در مکان انتشار نخستین کتاب‌هایش می‌توان باز یافت؛ دومین کتاب بی‌کس در مهاباد ایران، سومین در دمشق، پایتخت سوریه و تعدادی دیگر از کتاب‌های بعدی او در سوئد منتشر شده‌اند.

استکهلم در فاصله ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۲ میزبان شیرکو بی‌کس بود. در نخستین سال اقامت بی‌کس در پایتخت سوئد، جایزه معتبر "توخولسکی" از سوی انجمن قلم به او اهدا شد.

نخستین وزیر فرهنگ اقلیم کردستان عراق

با شکل‌گیری اقلیم کردستان، شیرکو بی‌کس به دوست قدیمی خود بارزانی پیوست و نخستین وزیر فرهنگ حکومت خودمختار در این منطقه شد. او که کار نوآوری در شعر کردی را از دهه سوم زندگی آغاز کرده بود در دو دهه آخر عمر بیشترین تلاش خود را صرف حمایت از فعالیت‌های فرهنگی در زادگاهش کرد.

موسسه انتشاراتی "سردم" که ۱۵ سال از آغاز فعالیتش می‌گذرد به همت بی‌کس و با همکاری شماری از نویسندگان و روشنفکران کردستان عراق شکل گرفت و تا کنون زمینه‌انتشار ده‌ها کتاب و نشریه فرهنگی را فراهم کرده است.

شیرکو بی‌کس از جوانی با ادبیات و تعدادی از شاعران و نویسندگان معاصر ایران ارتباط داشت. او در دو دهه گذشته با برگزاری جشنواره فرهنگی "گلاویژ" در سلیمانیه زمینه سفر تعدادی از نویسندگان و شاعران ایرانی به این منطقه را فراهم کرد.

از بی‌کس ۱۴ مجموعه شعر و تعدادی داستان، نمایشنامه و ترجمه به زبان کردی منتشر شده و آثار او، به ویژه پس از اقامتش در سوئد به بسیاری از زبان‌ها ترجمه شده است. شیرکو بی‌کس چهارم اوت ۲۰۱۳ در سن ۷۳ سالگی در استکهلم درگذشت.

درگذشت شاعر بزرگ کرد؛ 'بعد از مرگ موسیقی بنوازد'

کاوه قریشی

روزنامه نگار

به روز شده 15:41: گرینویچ - دوشنبه 05 اوت 2013 - 14 مرداد 1392

شیرکو بی‌کس

شیرکو بی‌کس، پراوازه‌ترین شاعر معاصر کرد روز یکشنبه ۱۳ مرداد ماه پس از یک دوره بیماری کوتاه در سن هفتاد و سه سالگی در حالی که برای معالجه در سوئد به سر می‌برد در استکهلم پایتخت این کشور چشم از جهان فرو بست.

او در سال ۱۹۴۰ در سلیمانیه کردستان عراق در یک خانواده فرهنگی دیده به جهان گشود. شیرکو، فرزند فایق بی‌کس، دیگر شاعر بنام کرد در زمانه خود بود. در هشت سالگی پدرش را از دست داد و از ۱۳ سالگی هم از مادر و دیگر اعضای خانواده‌اش به دور ماند.

موضوعات مرتبط

شیرکو بی‌کس از ۱۷ سالگی وارد عرصه ادبیات شد و از این تاریخ به بعد بی‌وقفه شعر سرود و زندگی پر از حادثه خود را پی‌گرفت. اولین شعرهایش را در همین سن و نخستین دیوانش را به نام "مہتاب شعر" در سال ۱۹۶۸ در بغداد به چاپ رساند.

خداحافظی 'همشهری' فلورانس

چند شعر از شیرکو

۱

از ترانه‌های من اگر

گل را بگیرند

یک فصل خواهد مرد

اگر عشق را بگیرند

دو فصل خواهد مرد

و اگر نان را سه فصل خواهد مرد

اما آزادی را

اگر از ترانه‌های من،

آزادی را بگیرند

سال، تمام سال خواهد مرد.

۲

کوه شاعر است

درخت، قلم

دشت، کاغذ

رود، سطر

سنگ، نقطه

و من

که علامت تعجب‌ام!

۳

در برابر چشم‌های آسمان

ابر را

در برابر چشم‌های ابر

باد را

در برابر چشم‌های باد

باران را

در برابر چشم‌های باران

خاک را

دزدیدند،

و سرانجام در برابر همه چشم‌ها

دو چشم زنده را زنده به گور کردند

چشم‌هایی که دزدها را دیده بود.

شیرکو بی‌کس از شاعران نسل دوم شعر کردی است. او در سال ۱۹۷۰ به همراه جمعی دیگر از نویسندگان کردستان عراق موج ادبی نوگرایی "روانگه" را به راه انداخت. بی‌کس به همراه دیگر شاعران هم نسل خود مانند عبدالله پشه‌یو، لطیف هلمت و رفیق صابر از بنیانگذاران شعر نو کردی به شمار می‌رود.

بی‌کس، به دلیل مشکلات سیاسی در سال ۱۹۸۶ عراق را ترک و یک سال بعد به سوئد رفت و تا سال ۱۹۹۲ به مدت پنج سال آنجا زندگی کرد. در نخستین سال مهاجرت، "نگوار کارلسن" نخست وزیر وقت سوئد جایزه جهانی "توخولسکی"، مدال افتخار در ادبیات را به او تقدیم کرد. همچنین در همان سال یک انجمن مدنی در شهر فلورانس ایتالیا به وی لقب "همشهری" اعطا کرد. او پس از کسب خودمختاری کردها در عراق به کردستان بازگشت و به عنوان اولین وزیر فرهنگ در حکومت اقلیم کردستان عراق (اداره سلیمانیه) شروع به کار کرد.

در زمان حیات از شیرکو بی‌کس ۱۴ مجموعه شعر منتشر شده است. مجموعه آثار او در سال ۲۰۰۹ در ۸۰۰۰ صفحه به چاپ رسید. "دره پروانه‌ها"، "صلیب و مار"، "سایه و آزادی"، "صندلی" از جمله کتابهای شعر وی هستند. علاوه بر شعر، از شیرکو نمایشنامه، نثر و داستان نیز منتشر شده است. "پیرمرد و دریا" نوشته ارنست همینگوی و "عروسی خون" اثر فدریکو گارسیا لورکا نیز از جمله ترجمه‌های به چاپ رسیده وی هستند.

آثار این شاعر کرد به بسیاری از زبان‌های دنیا مانند عربی، ترکی، انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، ایتالیایی، سوئدی و نورژی ترجمه شده است. در ایران نیز شاعران و مترجمانی همچون سیدعلی صالحی، فریاد شیری، مریوان حلبچه‌ای، عزیز ناصری، رضا کریم‌مجاور، محمد رئوف‌مرادی آثارش را به فارسی ترجمه کرده‌اند.

شیرکو با احمد شاملو آشنا بود. شاملو هم قطعاتی از ترجمه‌های اشعار وی را به فارسی و با صدای خود بازخوانی کرده بود. در نزدیک به دو دهه اخیر جشنواره فرهنگی منطقه‌ای "گلاویژ" در سلیمانیه بستری برای تعامل بیشتر شاعران و نویسندگان ایرانی با اهالی فرهنگ کردستان عراق و ادبیات عرب بوده است. آشنایی شاعرانی مانند سید علی صالحی، شمس لنگرودی، حافظ موسوی، علی باباچاهی و شیرکو بی‌کس، بیشتر محصول این دوران است.

بی‌کس؛ میان شعر و سیاست

شیرکو بی‌کس به لحاظ سیاسی به حزب چپ‌گرای اتحادیه میهنی کردستان عراق نزدیک بود و از یاران قدیمی جلال طالبانی، رهبر این حزب و رئیس جمهور عراق به شمار می‌رفت.

بی‌کس در سال ۱۹۷۴ در کنار اتحادیه میهنی علیه حکومت عراق را مبارزه کرد. بعد از شکست قیام کردها به شهر رمادیه در غرب عراق تبعید شد و در سال ۱۹۷۹ به سلمانیه برگشت. در سال ۱۹۸۴ در حمایت از قیام کردها و برای خودداری از دریافت جایزه "قادسیه صدام" بار دیگر شهر را ترک کرد و عازم "کوهستان" شد؛ جایی که محل اسکان نظامی کردها علیه حکومت عراق بود.

شاعر کرد که در سال ۹۲ سمت وزارت فرهنگ اقلیم کردستان را به عنوان اولین مسئولیت رسمی خود پذیرفته بود، در سال ۱۹۹۸ با همکاری چندین تن از نویسندگان و روشنفکران کردستان عراق انتشارات "سَر دَم" را پایه‌ریزی کرد. این موسسه در ۱۵ سال فعالیت خود بیش از ۱۰ نشریه، ده‌ها کتاب و محصول فرهنگی دیگر منتشر کرده است. بی‌کس تا واپسین لحظات ریاست موسسه "سَر دَم" را به عهده داشت.

بشتاب، مرگ از سر می‌رسد

شیرکو بی‌کس و احمد شاملو

شیرکو بی‌کس را "امپراتور" شعر کردی نامیده‌اند. گزافه نیست اگر او را پر خواننده ترین شاعر معاصر کرد بدانیم.

شاعر از مدت‌ها پیش صدای مرگ را شنیده بود. "بشتاب مرگ از سر می‌رسد" عنوان آخرین کتاب این شاعر کرد است که از سوی انتشارات "غزل‌نوس" در سلیمانیه به چاپ رسیده است. این کتاب دربرگیرنده دست نوشته‌های سه سال اخیر تا آغاز سال ۲۰۱۳ شاعر است.

شیرکو خود در معرفی این کتاب گفته است: "ترکیبی است از تصاویر زندگی که با تخیل شاعر در آمیخته است. سراسر نمایی رنگارنگ، از رویاهای خودم و مردم سرزمینم. از عشق مقدس به زن، طبیعت و آزادی".

مرگ از این هم به شاعر نزدیک تر شده بود. در وصیت‌نامه‌اش که اندک زمانی قبل از مرگ منتشر شد، نوشت که "شلوغی" را دوست ندارد. می‌خواهد، اگر شهرداری شهرش اجازه دهد، در "پارک آزادی" و کنار یادبود "شهدای سال ۱۹۶۲ سلیمانیه" دفن شود. تاکید کرده بود همانجا بماند و در محل دفنش کافه‌ای باز شود برای شاعران، نویسندگان و دختران و پسران عاشق.

شیرکو بی‌کس وصیت کرده است در مراسم ختمش "موسیقی نواخته شود".

4/8/2013

شیرکو بیکس
رووداو - ههولێر

شاعیری نیودار و یهكهمین وهزیری رۆشنبیری ههڕیمی كوردستان ، له ولاتی سوید كۆچی دواییكرد .

شیرکو بیکس ، له ههفتاکانی سهدهی رابردوووه ، وەك یهكێك له نیودارترین شاعیرهکانی کورد نیوبانگی دهركرد، ئهو كه یهكێبوو له دامهزرینهراى رهوتی روانگه له ئهدهبی كوردیدا، له ئهدهبی بهرگریدا رۆلێكى گرنگی ههبوو، ههروهها له دواى راپهرینیش دهزگایهكى گهرهه چاپ و بلاوكردنهوهی دامهزراند به ناوی (دهزگای چاپ و پهخشى سهردهم.)

شیرکو بیکس ههڕ له ساڵی 2008وه له نزیكهوه ناگاداری پرۆژهی رووداو بوو، ههڕ ئهوكاتیش چهند ناویكى بۆ رۆژنامهی رووداو پێشنیازکردن، زۆر هیواى به پرۆفیشناڵیتی و پێشكهوتوویی تۆری میدیایی رووداو ههبوو، دوایین قهسهکردنیشی لهگهڵ میدیای كوریدا، بۆ رووداو بوو ، له چوارچێوهی دیکۆمینتارییهكدا لهسهڕ (عهبدوڵلا جهوههه.)

تۆری میدیایی رووداو ، هاوخهمی خۆی لهگهڵ ههموو نهتهوهی كورد رادهگهینی، به بۆنهى كۆچی دوایی شیرکو بیکس، دلنهوايش بۆ دۆست و خزمان و بنهمالهكهى دمخوازیت.

من نامهوت له هیچ كام له گرد و گردۆلهكهكاندا بنیژریم، كه دیارن و ناویان دهبریت، یهكهم لهبهڕئهوهی پرپوونهتهوه و دووهم لهبهڕئهوهی من ههڕ له قهرهباڵغی زۆر ناكهم، من ههڕ دهكهم به مردوویش نزیكى ئهو خهڵك و ژن و پیاوی شارهكهم و دهنگی مۆسیقا و گۆرانی و ههڵپهركی و یانه جوانهكانی پارکی ئازادی بهم.

ئهم دیرانه بهشێكن له وهسیهتنامهكهى شاعیری نیوداری كورد شیرکو بیکس، كه چهند سالێك بهر له نهخۆشكهوتنی بلاویكردوه.

شیرکو بیکەس، کۆری شاعیری ناسراوی کورد فایەق بیکەس بوو، لەسالی ۱۹۴۰ لە شاری سلیمانی لەدایکبوو و بە یەکێک لە شاعیرە ناسراوەکانی کورد دادەنرێت لەسەدەی رابردودا.

ئەو لەگەڵ چەند نووسەریکی دیکەدا لە حەفتاکانی سەدەی رابردوو رەوتی روانگەیان دامەزراند، لە شیعەر و ئەدەبی کوردیدا، دەیان خەلاتی نۆدووەلەتی لە بواری شیعردا وەرگرتوو. لەسالی 1998 لە سوید خەلاتی توخۆلسکی پێبەخسراوە، کە یەکێکە لە خەلاتە گەورەکانی بواری ئەدەبیات لە جیهاندا.

شیرکو بیکەس لەسالی 1986 چوووە دەرەوێ کوردستان و لە ولاتی سوید نیشتهجێبوو، لە سالی 1992 گەراوێتەو کوردستان.

شیرکو بیکەس، زیاتر وەک لایەنگریکی یەکییتی نیشتمانی کوردستان ناسراو، چەندین شیعری لەسەر شەهیدانی ئەو حیزبە هەیه، هەروەها سروودی یەکیتیش لە شیعری شیرکو بیکەسە.

بەلام ئەوێ شیرکو بیکەس بۆ یەکەمجار لە هەقیقییەتی رۆژنامە (رووداو)دا ئاشکرایکردووە ئەوێ کە ئەو یەکێک بوو لە ئەندامانی (کۆمەڵەی ژيانەمو یەکسانی کورد) کە ناسراو بوو بە (کاژیک)، کە ریکخراوێکی نەتەوێ بوو لە باشووری کوردستان لەسالی 1959دا دامەزرابوو. وەک خۆی دەلێت دواتر بووێتە بەرپرسی لقی سلیمانی ئەو ریکخراوە، شیعریکی لەسەر شەهیدبوونی فەتاح ناغا، یەکەمین سکرتیری (پارتی سۆسیالیستی کورد - پاسۆک) بڵاوکردووە، دواي شەهیدبوونی لەشەری حاجی ئومەران دا، لە ریزی پێشمەرگەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان، کە فەتاح ناغاش یەکیبوو لە ئەندامانی کاژیک لە حەفتاکاندا. بیکەس شیعریکی بۆ گیان لەدەستدانی ملازم کەرم نووسیوە، کە لە شەری ناوخوا کۆژرا، کە ئەویش یەکیبوو لە ئەندامانی کاژیک و دواتریش ئەندامی مەکتەبی سیاسی پاسۆک، لەکاتی گیان لەدەستدانییدا ئەندامی مەکتەبی سیاسی پارتی بوو.

شیرکو بیکەس، کەسێکیو هەر لە سەرەتای دامەزراندنی رووداوێ وەک رۆژنامە، ئاگاداری پرۆژەکیبوو، چەند ناویکیشی بۆ رۆژنامەکی پێشنیازکرد.

هەروەها زۆر دلخۆشیو باوەری بە پێشکەوتنی تەلەفزیونی رووداو هەبوو، دوايین هەقیقییەتی و قسەشی لەگەڵ میدیای کوردیدا بۆ تۆری میدیای رووداو بوو، لە چوارچێوەی دیکۆمینتارییەکیدا لەسەر ژيانی عەبدوللا جەوهر، کە یەکیبوو لە دامەزرێنەری کاژیک.

شیرکو بیکەس پتر لە 30 دیوان و کتییی شیعریی خۆی بڵاوکردووەتەو کە دیارترینیان ئەمانەن:

خاچ و مار و رۆژمیری شاعیریک

دەربەندی پەپوولە

رەنگدان

کورسی

گۆرستانی چراکان

ئىستا كچىك نىشتىمانىمە

دوا كىتەبىشى دىۋانى (خىراكە.. مردن خەرىكە بگات) بوو.

ھەندىك لە شىعرەكانى ۋە رەڭدراۋنەتە سەر زمانەكانى جىھان ۋەك، غەربى، توركى، فارسى، ئىنگلىزى، سويدى، دانىماركى، فەرنسى، ئىتالى ۋ ئلمانى.

شىركو بىكەس، لە يەكەم كابىنەى حكومەتى ھەرىمى كوردستان لەسەر لىستى يەكەتتى نىشتىمانى كوردستان كرايە ۋەزىرى رۆشنىرى.

دامەزىنەر ۋ بەرپەبەرى دەزگای چاپ ۋ پەخشى سەردەم بوو لە سلىمانى.

رۆژى 17ى نىسانى 2013، بە ھۆى نەخۆشى لە سلىمانىيە ۋە گەيىنرايە ستوكھولمى پايتەختى سويد.

دواى پترلە سى مانگ مانەۋە لە نەخۆشخانەيەكى سويد، دوانىۋەرۆى 4ى 8ى 2013 لە غەربىيدا كۆچى دوايىكرد.

شىركو بىكەس لە بەشىكى ۋەسىيەنامەكەيدا دەلىت:

با كىتەبخانەكەم ۋ دىۋانەكانم ۋ ۋىنەكانم بېرىن بۆ شوئىنى مەزارەكەم، با كافترىايەك ۋ باخچەيەكى بچكۆلانە لە شوئىنەدا ھەيىت، بۆ ئەۋەى شاعىران ۋ نووسەران ۋ كچ ۋ كورى دلدەر بىنە مىۋانم ، من دەمەۋى لە ئىستاۋە بەچاۋى خەيالى تەماشاي ئەۋ پاركە بكەم ۋ دواى مردنى خۆم بىيىنم، دەمەۋى بەدەم چرىكەى دىلان ۋ ئەللە ۋەسىيەكەى مەردان ۋ سەرودى (خوایە ۋەتەن ئاۋاكەى) ۋە ئاللى كوردستانم تىۋە پىچرابى ۋ بىئىزىم، من دەمەۋى لە پەرسەكەمدا مۇسقىا لىيىدەيت، لەناۋ مەزارەكەمدا تابلۋى جوانى ھونەرمانەنى شارەكەم ھەلباسن، من دەمەۋى دواى خۆم ۋ بەناۋى (بىكەس) ۋە خەلاتىكى سالانە تەرخانىكرى ۋ بدەيتە جوانترىن دىۋانە شىعرى ھەلبىزىدراۋى ئەۋ سالە ۋ خەرجى ئەم خەلاتەيش لەۋ مىراتە بدرى كە جىيىدەھىلەم.

شیرکو بیکهس

ههولیر - شیرکو بیکهس دیارترین شاعیری سدهی بیست و یهکمی کورد، که رۆلێکی بهرچاوی گیرابوو له بهرهوپیشبردنی رییازی شیعری ئازادی کوردی، رۆژی یهک شههمه له شاری ستۆکهۆلم له سوید کۆچی دوایکرد. ئهم ههواله راگیانندی یهکێتی نیشتمانی کوردستان (ی.ن.ک) بلأویکردوه. شیرکو تهمنی ۷۳ سال بوو.

شیرکو، که پۆستی بالای وەکو وەزیر و سەرۆکی دهزگایهکی پهخشی گرتبووه ئهستۆ، رووبهرووی مهرگ بووهوه دواي جهنگی قوڵ که ماوهی چهندین مانگ بوو لهگهڵ شیرپهنجهی سییهکاندا دهیکرد. تانیستا پزیشکهکان هیچ ههوالێکیان بلأونهکردوتهوه که ئایا هۆکاری سهرگی مردنهکهی شیرپهنجه بووه.

شیرکو له رۆژی ۲ ی ئایاری سالی ۱۹۴۰ له شاری سلیمانی له خاوهادهیهکی شاعیر هاتوته دونهیاوه. کۆری فایهق بیکهسه، که بههمانشیوه شاعیریکی ناوداری سهردهمی خۆی بوو .

شیرکو سهرهتاکانی ژبانی له کوردستان له سهردهمیکی ناههمواردا بهسهر بردووه که کاریگهری قولیان بهسهر ئهو نوسینانهی شیرکووه دهردهکهون که لهفۆرمی شیعری “بههرگی” دا نوسراون.

بهشیکی زۆری شیعرهکانی شیرکو پیاوهلداوه به ناسیۆنالیزمی کوردی (یاخود کوردایهتی) دا و له سالانی ۱۹۸۰ هکاندا له رادیۆنی دهنگی گهلی کوردستانهوه بهرگویی کورد دهکهوتن .

شیرکو له رووی نایدۆلۆژیای سیاسیهوه کهسیکی نزیک بووه له یهکێتی نیشتمانی کوردستان. بهلام له دیداریکیدا لهگهڵ رۆژنامهنوسی رووداو، رهنج سهنگاوی، که بریاره ئهمشهو له تهلهفزیۆن بلأویکریتهوه، شیرکو باس لهوه دهکات که پهیهوندی دۆستانهیی لهگهڵ سهرکردهی پارتیهکانی تری کوردستاندا ههبووه. دیارترینیان مهلا مستهفا بارزانی و ئیدریس بارزانی که شیرکو دهلیت ههردووکیانی دیووه و نامهیی لهگهڵدا گۆریونهتهوه.

رهنج سهنگاوی، که شاعیریکی دیاری گهنجی کوردستانه، دهلنیت شیرکو “شوناسی ئهدهبی مۆدیرنی نهتهویهکه.” لهبارهی ناومرۆکی شیعرمهکانی شیرکووه، رهنج دهلنیت “ئهو به ستایلێکهوه جیگیر نییه . سهرجهم ژانر و شیواز مهکانی نویسنی پیکهوه ئاویتهکردوه و شتیکی لیدهرچوه که بووبه مۆرکیکی شیرکویی.”

شیرکو دامهزرینهری رییازی ئهدهبی روانگهیه، که گۆرانی رادیکالی بهسهر فورم و ناومرۆکی شیعری

کوردیدا هینا له دواي گۆرانی شاعیر . لیرهوه شیرکو سهردهمیکی نوێ جیگیر دهکات له شیعری کوردیدا، که کیش و سهروا سنوور بۆ شاعیر دانانیت و بایهخی سهرمکی له رووخسارهوه دهگوازریتهوه بۆ ناومرۆک.

شیرکو سالی ۱۹۸۶، دوو سال پێش ئهوهی مبلهتهکهی رووبهرووی شالووی جینۆسایدی ئهنفال ببیتهوه، کوردستان بهرمو ولاتی سوید جیدههینیت. لهوئ تهنیا پینج سال ژیان بهسهردهبات و سالی ۱۹۹۲، دواي راپهرینی کوردانی باشوور دژی رژیمی سههدام، دهگهریتهوه سلیمانی.

دیارترین بهرهمهکانی شیرکو، که بهشیویهکی سهرمکی بهسهر ژانرمهکانی ئهوبنداری و نیشتمانیهرهری و بهرگریدا دابهشبوون، بریتین له “دهربهندی پهپوله (۱۹۹۱)”، “کاوهی ئاسنگهر (۱۹۷۱)” و چهندین بهرهمی تر. سالی ۱۹۹۵ بهرگی سنیهمی دیوانی شیرکو بلاوکرارهیهوه که دواين ئهو هۆنراوانهی له خۆگرتوبوو که شیرکو دهیویست له ژیری ناوی “دیوانی شیرکو”دا کۆبکریتهوه .

شیرکو بهشیکی تهمهنی و مهکو چالاکوان (ئاکتیویست) بهسهربردوه. بهشداری کاریگهری کردوه له خۆپیشاندانهکان که بۆ دۆزه کوردیهه فراوانهکانی و مهکو رزگاری عهبدوللا ئۆجهلان ریکخراين یان دژی نادادپهروهري کۆمهلايهتی له ههریمی کوردستان. دواي گهراوههی بۆ کوردستان زیاتر له ۲۰ سال لهمهوبهر، شیرکو ژمارهیهکی زۆر هۆنراوهی تهنز ئامیزی نویسیوه لهسهر ئهو گهندهلیانهی که ئهزمونی حوکمرانی کوردی لهژیری دهسهلاتی پارتی دیموکراتی کوردستان و (ی.ن.ک)، دوو پارتیه نازادیخوازهکی پێشتردا، ناشیرن کردوه .

شیعره نازادهکانی شیرکو تهنیا ئهو سنوورانه نابرن که شاعیرانی کلاسیک پهیرهویان دهکرد، بهلکو نویسنهکانی ههندیكجار لیدان بوون له تابووه ئاینیهکان که ژمارهیان زۆره له کۆمهلهگا موسلمانهکانی رۆژهلاتی ناومرستدا. بههۆی ئهمکارهیهوه، فتوای کوشتنی لهلایهن ئیسلامیه توندپهروهکانی کوردستانهوه بۆ دهکرابوو.

بهلام خالیک شیرکوی لهگهڵ ئیسلامیهکاندا که کۆکردبووه که ئهویش دژیاتی ههردوولایان بوو بۆ ئهو ههولانهی له کوردستان دهران بۆ گۆرینی رینوسی کوردی بۆ لاتین . ئیسلامیهکان دژی بوون چونکه دهترسان ئهو کاره و له کورد دهکات ههچی تر نهتوانن قورئان، که به ئهلف و بیی عهرهبی نوسراوه، بخویننهوه، هاوشیوهی ئهوهی که کهمتر له سهدهیهک لهمهوبهر له تورکیا رویدا کاتیک ئهتاتورک ئهلفوبیی عوسمانیهکانی گۆری بۆ لاتین. شیرکو دهترسا که ئهو کاره دهبیتههۆی پشتگوێخستنی بریکی زۆری بهرهمی ئهدهبی کوردی هاوشیوهی شیعرمهکانی خۆی.

شیرکو شیعرمهکانی وهرگیردراون بۆ سهه چهندین زمانی بیانی و مهکو ئینگلیزی و چهند زمانیکی ئهوروپی. براوهی چهنین خهلاتی ناوخۆی و بیانییه بۆ ئهدهبیات و مهکو خهلاتی توخولسکی سویدی.

له يهكهم كابينه‌ی حكومه‌تی هه‌ریمی كوردستان شیركۆ كراپه وه‌زیری رۆشنییری. پاشان بووه
سه‌رۆکی ده‌زگا و په‌خشی سه‌رده‌م، دامه‌زراوه‌یه‌کی چاپ بلاوكردنه‌وه كه سه‌دان په‌رتوكی ئه‌ده‌بی
خستۆته كیتبخانه‌ی كوردییه‌وه.

راستكردنه‌وه:

له‌م بابته‌ پێشتر به‌ هه‌له‌ نووسرا‌بوو شیركۆ دوا‌ی شه‌ری ناوخۆ بووته‌ وه‌زیر، له‌ كاتێكدا ئه‌و وه‌زیری
یهكهم كابینه بووه. له‌ هه‌مان كاتدا یه‌كێ له‌به‌ر هه‌مه ئه‌ده‌بییه‌كانی به‌ هه‌له‌ به‌ شیعر دانرا‌بوو.

شیرکو بیکهس کۆچی دواکرد

روژی بلاوکردنهوه :ناب 05, 2013 |کۆمینت 0 :

هاولاتی

ههوالی کۆچی دوايي شاعیری ناوداری کورد شیرکو بیکهس لهلایهن رهئوف بێگهره هاوړیی نزیکیهوه بو هاولاتی پشتراستکرایهوه.

رهئوف بێگهره که هاوکات سه‌رنوسه‌ری گوڤاری سه‌ردهمه رایگه‌یاند له‌لایهن تیمی پزیشکیه‌که‌یه‌وه له‌سوید په‌یوه‌ندیان پێوه‌کراوه‌که که نه‌مرو شیرکو بیکهس کۆچی دواکردوه.

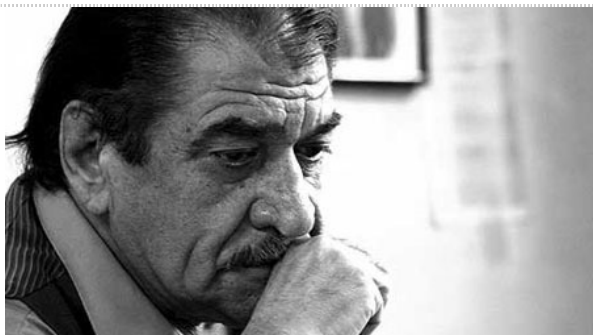
شیرکو بیکهس، کۆری شاعیری ناوداری کورد فایه‌ق بیکهس و له‌سالی (١٩٤٠) له‌شاری سلیمانی له‌دایکبووه، یه‌که‌مین شیعری له‌سالی (1968) دا به‌ناوی تریفه‌ی هه‌لبه‌ست چاپکردوه، له (١٩٨٦) ولاتی عێراقی به‌جیه‌نیشته‌وه، له‌ساله‌کانی (١٩٨٧-١٩٩٢) له‌ولاتی سوید بووه‌و پاشان گه‌راوته‌وه بو کوردستان.

شیرکو بیکهس به‌یه‌کێک له‌شاعیره‌ نوێخوازه‌کانی هاوچه‌رخێ کورد داده‌نریت دواين دیوانی به‌ناوی “خیراکه‌ خه‌ریکه‌ مه‌رگ بگات” له (16) ئاداری ئهم سالدا بلاوکردوه،

شیرکو بیکهس له (٢٨) نیسانی سالی (٢٠١٣) به‌هۆی خراپبوونی ته‌ندروسته‌یه‌وه ره‌وانه‌ی ولاتی سویدی کراو و نه‌مرو یه‌کشه‌مه کۆچی دواکرد.

به‌ناوی ستافی رۆژنامه‌ی هاولاتی‌هوه سه‌ره‌خۆشی له‌که‌سوکاری به‌تایبه‌تی و گه‌لی کورد به‌گشتی ده‌که‌ین به‌هۆی مائناوایی مامۆستا شیرکو بیکه‌سه‌وه.

شیرکو بیکەس کۆچی دوايیکرد... ژيان و وەستنامەکە

(سبەیی):

دوای سێ مانگ و (13) رۆژ مانەوهی له ولاتی سوید بۆ چارەسەرکردن، پاشنیوەڕۆی ئەمڕۆ، شاعیری ناوداری کورد شیرکو بیکەس له تاراوگە کۆچی دوايیکرد. بەرزانی بیکەسی هاوڵی شاعیری کۆچکردو رايگەياند: سەعات (4:10) خولەکی ئەمڕۆ بە کاتی کوردستان شیرکو بیکەس له نەخۆشخانەي کارۆلینسا له ستۆکھۆلمی پایتەختی ولاتی سوید، بە نەخۆشی شیرپەنجەي سيبهکان، دلای له لێدان کەوتە.

نەخۆشییەکە

شیرکو بیکەس، دوای ئەوهی بۆ ماوەیەك ژيانی دەنگی تیکەمچیت و دەنگی دەنوسیت، رۆژی (17)ی نیسانی (2013)، له سلیمانییەوه گەيەنرایە ستۆکھۆلمی پایتەختی سوید، سەرجهم ئەو پشکینیانەي پزیشکە تایبەتیەکانی بۆیان کردوە باسیان لەوەکردو، یەكێك له ژيانی قورگی توشی پسان بو، ئەمیش بەهۆی ماندووبونی زۆرەوهی.

جگە لەوهی سيبهکانیشی بەهۆی زۆری کیشانی جگەرەوه توشی شیرپەنجە ببو، بە ئەستەم قسەي بۆ دەکرا، بەلام رۆشتن و خواردن و هەلسوکهوتی رۆژانەي ئاسایی بو، تا ئەوکاتەي هەفتەي رابردو تەندروستی تاراویەك تیکچو و پزیشکەکان رایانگەياند: کە باری تەندروستی تیکچو و ناجیگیر بو.

ژيان و بەرھەمەکانی

شیرکو بیکەس، کۆری شاعیری ناوداری کورد فایەق بیکەس و له (1940/5/2) له شاری سلیمانی لەدایکبو، شاعیریکی گەورەي کوردە، کۆری شاعیری ناوداری کورد فایەق بیکەس، لەگەڵ چەند نوسەریکی تردا له حەفتاکانی سەدەي رابردو رەوتی روانگەیان دامەزراندو، کە بەیەكێك له گروپە چالاکەکانی بواری ئەدەبیاتی کوردی لەسەدەي رابردو دادەنریت.

شیرکو بیکەس بە یەكێك له تازمگەر و شاعیرە بەناوبانگەکانی شیعری کوردی ناسراو، تانیستا دەیان خەلاتی نیودەولەتی له بواری شیعردا وەرگرتو، دیارترینیان له سالی 1998 له سوید خەلاتی توخۆلسکی پی بەخشاو، کە یەكێك له خەلاتە گەورەکانی بواری ئەدەبیات له جیهاندا، بە یەكێك له شاعیرە نوێخاوەکانی هاوچەرخي کورد دادەنریت.

شیرکو بیکەس له سالی (1986) ولاتی عێراقی بە جێھێشتو له سالی (1987-1992) له ولاتی سوید بو و پاشان گەراوئەوه بۆ کوردستان.

خاوەنی پتر له (30) کتیبی شیعرییە، بەشێك له شیعەرەکانی وەرگیراون بۆ زمانەکانی "عەرەبی و تورکی و فارسی و ئینگلیزی و سویدی و دانیمارکی و فەرەنسی و ئیتالی و ئەلمانی و هەنگاری و دوا کاریشی بەرپۆهەری دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم بو له شاری سلیمانی.

وەستنامەکە

دواى نهخوښكهوتنې، شيركو بېكس و مسيټناميه كې بلاو كړدوه كه نه مه دهقه كه ميه تې.

وہسیہ تنامہ ی (شیرکو بیگہس) ی شاعیر..

”من ناموئیت له هیچ کام له گرد و گردو له کهکاندا بنیژریم که دیارن و ناویان ئهبرئ، یهکه من لهر ئهو ی پربونه تهوه و دوهم لهر ئهو ی من حمر به قهر بالعی زور ناکهم، من ئه مهوئ نهگهر سروکی شار هوانی و نهجومه نی شار هوانی شار مکهم ریگهم پییدا و ئه وهم پی رهوا ببینن که له پارکی ئازادیدا و به تهنیش مۆنومینه که ی شهیدانی (1963) ی سلیمانیه وه بمنیزن، ئهو خوشتره و تنگنه فقس نابم، من حمر ئه کهم به مردویش نزیکي ئهو خهلکو ژن و پیایو شار مکهم و دهنگی موسیقا و گۆرائی و ههلپرکئی و یانه جوانه کانی ئهو پارکه بم.

با کتبخانه که مو دیوانه کانم و وینه کانم بیرین بو شوین مزار مکهم، با کافتریایه که و باخچه یه کی بچکولانه لهو شونهدا هه بیت بوئه وه ی شاعیران و نووسهران و کچ و کوری دلدار ببنه میوانم، من ئه مهوئ له ئیسته وه به چاوێ خیال تماشای ئهو پارکه بکه م و دوا ی مردنی خو م ببینم، ئه مهوئ به دم چریکه ی دیلان و ئەللا ومیسیه که ی مهردان و سرودی (خوايه وتمن ئاواکه ی) هوه ئالای کوردستانم تیوه پئچرابی و بنیژریم، من ئه مهوئ له پرسه که مد موسیقا لیبدریت، له ناو مزار مکهدا تابلو ی جوانی هونه رمندانی شار مکهم ههلبواسن، من ئه مهوئ دوا ی خو م و به ناوی (بیکهس) هوه خه لاتیکی سالانه ترخان بکرئ و بدریت به جوانترین دیوانه شیعی ههلبژیردراوی ئهو ساله و خهرجی ئه م خه لاتهش له میراته بدرئ که جیده هیل.

شىركۆ بېكەسى شاعىر كۆچى دوايى كرد

شاعىرى ناسراۋى كورد شىركۆ بېكەس

4ئىاب, [رايۇرت](#) سويد - ش ش -

سەرپەرشتىيىرى تىمى چارەسەر كىرگەنەكى، گيان لەدەستدانى شىركۆ بېكەس-ى شاعىرى بەھۆى نەخۇش بېيەكەيەھە راگەياند.

سويد، ئاۋىنەنيوز: د. سامان ئەحمەد، سەرپەرشتىيىرى تىمى چارەسەرى شىركۆ بېكەسى شاعىرى گەورەى كوردستان، كەمەك پېش ئىستا ئەمرو، يەكشەممە، لەسۈيدەھە بەئاۋىنەنيوزى راگەياند، كاتژمىر 2:35ى پاش نيوەرۆى ئەمرو لەنەخۇشخانەكەى لەشارى ستۆكھۆلم، شاعىرى گەورەى كورد، شىركۆ بېكەس، گيانى لەدەستداھە.

راشېگەياند، بېكەس-ى شاعىر لەنيو كەسوكارو كەسە نىكەكانىدا بوە. دوپاتىشېكرەھە، ھەۋالى گيانلەدەستدانى ناخۇشترىن ھەۋالە تائىستا گەياندېتتى.

پېشتەر د. سامان ئەحمەد، بەھەفتەنامەى ئاۋىنەى راگەياندېو "لەر استىدا نەخۇش بېيەكەى زور قورس و ترسناكە، ھەمو ھەۋلىك دەدرىت بۆ چارەسەر كىردى."

كورتەيەك لەژياننامەكەى:

شىركۆ بېكەس، كورى شاعىرى بەئاۋانگە نىشتىمانپەرورەى كورد، فايەق بېكەس، ە لەسالى 1940 لەسلىمانى لەدايكبەھە يەكەمىن شىعەرى خۆى لەتەمەنى 17 سالىدا بلاوكرەھە، لەسالى 1968 يەكەمىن كۆمەلە شىعەرى بەئاۋى، تريفەى ھەلبەست، لەبەغدا چاپكرەھە. لەسالى 1970 دا لەگەل دەستەپەك شاعىرو نوسەرى دىكەدا بانگەۋازى ئەدەبى، روانگە، يان بلاوكرەھە، لەشۆرشى رزگارېخۋازى كورددا بەشدارېكرەھە، تائىستا زىاد لە 14 كۆمەلە شىعەرى بەزمانى كوردى بلاوكرەھەتەھە.

شانۆنامەو چىرۆكە شىعەرو داستانى شىعەرى نوسىۋە لەسالى 1987/1988دا لەلایەن يانەى قەلەمى سويدىيەھە خەلاتى ئەدەبى، تۆ خۆلەسكى، پېيەخسراۋە.

بەشىك لەشىعرەكانى بۇ گەلى لەزمانە بيانيهكان وەرگير دراوه وەك ئینگلیزی، ئەلمانی، فەرەنسى، ئیتالی، سویدی، تورکی، عەرەبی و فارسی.

شیرکو بیکەس، دواين دیوانى بەناوی (خیراکە خەریکە مەرگ بگات) لە 16 ئادارى ئەمسالدا بلاوکردهوه. لەم دوايانەشدا بەهۆی تیکچونی بارى تەندروستییهوه بەمەبهستى چارەسەر روى لەولاتى سوید کرد.

سەرپەرشتیاری تیمی چارەسەری شیرکو بیکەس: نەخۆشیەکەى قورس و مەترسیداره

شەوی رابردو، د. سامان ئەحمەد سەرپەرشتیاری تیمی چارەسەری شیرکو بیکەسى شاعیری گەورەى کوردستان، لەپەیهوه ...زیاتر

"شیرکۆ بیکەس" شاعیر و رووناکبیری ناوداری کورد کۆچی دواپی کرد

یهک شەممە، 04. 08. 2013

بە پێی هەوڵی میدیاکانی هەریمی کوردستان ، ئەمڕۆ [یەکشەممە ٤ی ئاگوستی ٢٠١٣] "شیرکۆ بیکەس" شاعیری خۆشەویست و رووناکبیری گەورەی کورد دڵە مەزنەکە بە ھۆی نەخۆشییەوه لە وڵاتی سوێد لە لێدان کەوت

"شیرکۆ بیکەس"ی شاعیر داایم خەمی گەلەکە و نیشتمانەکە هە بوو، لەھەر شوێنێکی کوردستان غەدرێک لە نەتەوێکە بکرایە ھەلوێستی نەتەویی خۆی بە بێ گوێدان بە ئاکامەکانی و بە بوێری دەنواند و داگیرکەرائی ئەدایە بەرتیگی رەخنە و شێرەکانی .

لە سەر ھۆنراوەکانی " قاسملوو تاقەگیەک لە گۆلالە و دلیک لە پەموو " ، " کۆماری سێدارە" و " من کچیک نیشتمانم" و زۆر ھۆنراوەی نیشتمانی تر لە لایەن رێژی کۆماری ئیسلامی ئێرانەوه کەوتبوو بەر رەخنە و بێحۆرمەتی ئەو رێژیمە جەنایەتکارە.

"شیرکۆ بیکەس" کوری شاعیری ناودار و مەزنی کورد " فایەق بیکەس"ە و لە ساڵی ١٣٤٠ی زایینیدا لە شاری سلێمانی لەدایک بوو .

ئەو شاعیرە مەزنە ، بە ھۆی باوەری بەرزێ کوردایەتی و بیری نەتەوایەتی و تیکەل بوون بە شۆرش ، دەکەوتێ بەر گوشاری ئیستخباراتی بەعسی دیکتۆری رووحاوی سەدام حوسەین و بە ناچاری ساڵی ١٩٨٦ی زایینی ، زیدەکە بەرمو سوێد جێ دلی و لە ساڵی ١٩٩٢ی زایینی و پاش سەرکەوتنی راپەرینە مەزنەکە ٩١ دەگەریتەو نیشتمانی دایک .

سەرئەنجام بە ھۆی نەخۆشییە و بەداخ و کەسەرێکی زۆرەو ئەمڕۆ [٤ی ئاگوستی ٢٠١٣] لە یەکیک لە نەخۆشخانەکانی وڵاتی سوێد چاوەکانی لەسەر یەک دانا و مالاوایی لە گەل و نیشتمان کرد .

.....

بیکەسی شاعیر و نیشتمان پەرور بۆ ھەتا ھەتایە لە نێو دلی نەتەوێکەیدا بە زیندوویی دەمێنیتەو و یادی لە نێو دلی نیشتماندا .

ئىمە بەريۆەبەرانى مالىپەرى پىشمەرگەكان لە ناخى دلمانەو و بەھۆى كۆچى ناوادةى شاعىرى مەزن و خۆشەويستمان ، شىركۆ بىكەسى مەزن خەم و پەژارە و پىناخۆش بوونى خۆمان دەر ئەبرىن و سەرەخۆشى لە خەلكى كوردستان بە گشتى و شاعىران و نووسەران و رووناكبىران و كەس و كارى بەتايىبەتى دەكەين.

ژياننامەى شىركۆ بىكەس (باسنيوز)

شاعىرى ناودارى كورد شىركۆ بىكەس كە ئەمڕۆ لە تەمەنى 73 سالىدا لە نەخۆشخانەىەكى سوید كۆچى دواىي كرد، كورى فايەق بىكەس و شەفیفە سەعیدى وەستا حەسەنە و لە 2.5.1940 لە گەرەكى گۆيزەى شارى سلێمانى لە دايك بوو.

تەمەنى هەشت سالان بوو بىكەسى باوكى سالى 1948 كۆچى دواىي دەكات.

مندالى و لاويىتى شىركۆ بىكەس پر بوو لە نازار و ژانى بىكەسى و نالەبارى رەوشى ئابورى.

لە نيو هەلومەرجى سەخت و بىكەسىدا قوناغى ئامادەيى تەواو كردوو.

تەمەنى حەفدە سالان بوو يەكەمین شىعەرى لە رۆژنامەى ژين بلاو كردۆتەو.

سالى 1965 دەبييت بە پىشمەرگە و لە رادیۆى دەنگى كوردستانى عىراق لە ئەشكەوتى سەردێمان دەست بە كار دەكات.

سالى 1968 يەكەمین كۆمەللە شىعەرى بە ناوى تريفەى هەلبەست بلاو دەكاتەو.

سالى 1969 لەگەل خاتوو نەسرین میرزا ژيانى هاوسەرى پىك دەهييت.

لەگەل سى هاوڕى تری ئەديب و نووسەريدا، حوسین عارف، جەلال میرزا كەرىم و كاكەمەم بۆتانی، سالى 1971 بەيانى روانگە لە پىناوى نوێکردنەوى ئەدەب و نووسىنى كوردی بلاو دەكەنەو.

سالى 1974 دووبارە دەبييتەو بە پىشمەرگە.

پاش تىكچوونى شۆرش بەرەو خواروى عىراق، شارى رومادى، دوردەخریتهو.

سالى 1979 دەگەرىتەو سلێمانى.

سالى 1984 بۆ پىشتگىرى شۆرش و هيزى پىشمەرگە و هەروەها بۆ ئەوى خۆى لە وەرگرتنى خەلاتى (قادسیەى سەدام) بپاريزييت/ جاريكى تر روو لە چياكانى كوردستان دەكاتەو و دەبييت بە پىشمەرگە.

سالى 1986 بە هۆى تىكچوونى بارى خراپى كوردستان و هيرشه بئامانەكانى كىمىابارانەو، پيشنيزای بۆ دەكەن بەرەو دەرەوى وەلات بچييت.

سالى 1986 دەگاتە ئىتاليا.

سالى 1987 له سويد خهلاتى توخولسكى وهردهگريت. خهلاتهكهى له لايهن سهرۆكوزيرانى ئهو دههى سويت (ئىگفار كالرسون) هوه پيشكەش دهكریت. پاشتر ههر لهو وهلاته دهمنيتتهوه و دهبيت به هاوولاتى سويد.

سالى 1992 له يهكهمين كابینهى حكومهتى ههریمی كوردستاندا دهبيت به وهزیری روشنبیری.

سالى 1998 لهگهل كۆمهلى هاوړی نووسهر و روشنبیریدا دهزگای چاپ و پهخشى سهردهم دروست دهكهن و دهبيت به سهرۆكى ئهو دهزگایه.

سالى 2009 سهرجهمی بهرهمهكانى له ههشت هزار لاپهردا چاپ كرد.

شیركو بیکهس خاوهنى دهیان كۆمهله شيعر و نزيكهى ده هزار لاپهره شيعرى رهنكا و رهنكه.

خاوهنى چهندين ئهموونى جوراوجوره له نووسين شيعردا. ئهو به شيعر شانوانامه، پوستهر، دهقى كراوه، داستان و گهلې بهرهمى ترى ئهدهبى نووسيوه.

شيعرى شیركو بیکهس بو زور زمانى وهكو ئینگلیزى، فهرهنسى، ئهلهمانى، ئيتالى، سویدی، عهرهبی، توركى، فارسى و هى تریش وهرگیردراون.

روژى 4. 8. 2013 له وهلاتى سويد و له ئهنجامى نهخوشيدا شیركو كۆچى دواى دهكات. كۆچيك زيانكى گهورهى له دواى خوى بو ئهدهبىاتى كوردی و نهتهوهى كورد بهجیدههیلئت.

..

شارهوانى سلیمانى وهسیتتهكهى شیركو بیکهس جیهجى دهكات

شارهوانى سلیمانى وهسیتتهكهى شیركو بیکهس جیهجى دهكات و بریاریدا بهشیوهیهكى كاتى تهرمهكهى له پاركى ئازادى، نزيك شههيدانى حوزهيران، بنیژریت.

كاردو محهمه، ئاوينهنيوز: لهوبارميهوه بهرپرسي راگهياندى شارهوانى سلیمانى، ئهمرو(دوو شههمه) به ئاوينهنيوزى راگهياند، دواى كۆبونهميان لهگهل كهسو كارى شاعيرى كۆچكدوو شیركو بیکهس، بریاردراوه بهشیوهیهكى كاتى تهرمی شیركو له پاركى ئازادى، نزيك مۆنومنتتهكهى شههيدانى حوزهيران، بنیژریت.

وتيشى بۆماوهیهكى كاتى گۆرى شیركو له پاركى ئازادى دهبيت تا ئهو كاتهى (شارى روشنبيران) دروست دهكریت و دواتر تهرمهكهى له گۆرستانى تاييهت به كهسايهتیهكان به يهكجارى دهنيژریت.

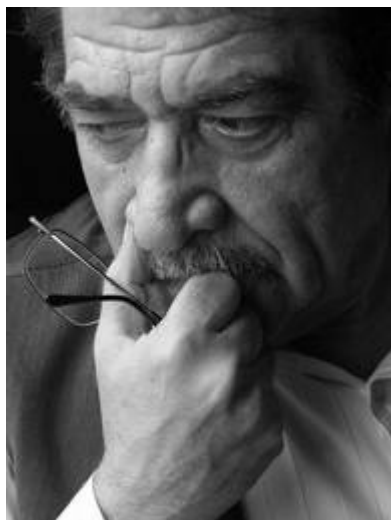
پيش مردنى شیركو بیکهس له وهسیتتيكدا داواى كردبوو، ""من نامهویت له هیچ كام له گرد و گردۆلهكهكاندا بنیژریم كه دیارن و ناویان ئهبرئ، يهكهم لهبهرئهوهى پرپوونهتهوه و دوهم لهبهرئهوهى من ههز به قهرهبالغى زور ناكهم، من ئهمههوى ئهگهر سهرۆكى شارهوانى و نهنجومهنى شارهوانى شارهكهم رینگهم پييدا و نهوهم پى رهوا ببينن كه له پاركى ئازاديدا و به تهنیشت مۆنومنتتهكهى شههيدانى (۱۹۶۳) ی سلیمانیهوه بمنیژن، ئهوى خوشتره و تهنگهنهفهس نابم، من ههز ئهكهم به مردویش نزيكى ئهو خهلكه و ژن و پياوى شارهكهم و دهنگى موسيqa و گۆرانى و ههلهپرکى و يانه جوانهكانى ئهو پاركه بم."

هەر لهو وهسیتهدا هاتوو، "با کتیبخانهکهم و دیوانهکانم و وینهکانم ببرین بۆ شوێن مهزارهکهم، با کافتیریایهک و باخچهیهکی بچکولانه لهو شوێنهدا ههیهیت بۆئهوهی شاعیران و نوسهران و کچ و کوڕی دلداری بنهنه میوانم، من ئهمهوئ له نیستهوه بهچاوی خهیال تهماشای ئهو پارکه بکهم و دوای مردنی خۆم ببینم، ئهمهوئ بهدهم چریکهی دیلان و نهللارهویسیهکهی مهردان و سرودی (خوایه وهتن ناواکهی) بهو ئالای کوردستانم تیوهپیچرابی و بنیزریم، من ئهمهوئ له پرسهکههدا موسیقا لێبدریت، لهناو مهزارهکههدا تابلۆی جوانی هونهرمهندانی شارهکهم ههلبواسن، من ئهمهوئ دوای خۆم و بهناوی (بیگهس) بهو خهلاتیکهی سالانه تهرخان بکرئ و بدریت به جوانترین دیوانه شیعی ههلبزێردراوی ئهو ساله و خهرجی نهم خهلاتهیش لهو میراته بدرئ که جێیدهینم".

شیرکو بی‌کس، شاعر مطرح کرد، درگذشت

اخبار روز: www.akhbar-rooz.com

یکشنبه ۱۳ مرداد ۱۳۹۲ - ۴ اوت ۲۰۱۳

شیرکو بی‌کس، شاعر شعر مدرن و مطرح کرد که برای معالجه از کردستان عراق به سوئد رفته بود در پی بیماری همان‌جا از دنیا رفت، او مدتی در بیمارستانی در سوئد بستری بود،

شیرکو بی‌کس شاعر معاصر کرد و برنده جایزه توخولسکی، برای محافل فرهنگی نامی آشناست، شیرکو در سال ۱۹۴۰ میلادی در شهر سلیمانیه (کردستان عراق) چشم به جهان گشود، پدرش "فائق بی‌کس" از شاعران بنام کرد بود، بی‌کس به دلیل سیاسی از سال ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۲ در سوئد زندگی می‌کرد ولی پس از آن به عراق بازگشت، در ۱۹۶۸ اولین مجموعه شعر "شیرکو" بنام "مهتاب شعر" منتشر شد و از آن زمان تا کنون چندین مجموعه شعر، دو نمایشنامه منظوم و ترجمه "پیرمرد و دریا" نوشته ارنست همینگوی و

"عروسی خون" اثر "لورکا" به زبان کردی از او به چاپ رسیده

است "دو سرو کوهی"، "عقاب"، "رود"، "سپیده دم"، "آفات"، "کرکس"، "عطش را شعله فرو می‌نشاند"، "دره پروانه‌ها"، "صلیب"، "مار و روز شمار یک شاعر"، "سایه" و "آزادی"، این واژه‌ی بی‌آبرو از جمله دفترهای شعر این شاعر کرد است که به زبان‌های فرانسوی، ایتالیایی، سوئدی، عربی و... ترجمه و چاپ شده‌اند، در ایران نیز در سال‌های اخیر، مجموعه‌هایی از او همچون منظومه بلند "دره پروانه" و "آزادی"، این واژه‌ی بی‌آبرو با همت محمد رؤف مرادی ترجمه و به چاپ رسیده است

«شیرکو بی‌کس» به روایت سیدعلی صالحی

کد خبر: ۳۳۶۷۵۳

تاریخ انتشار: ۱۴ مرداد ۱۳۹۲ - ۱۶:۴۰

سیدعلی صالحی گفت: شیرکو بی‌کس با نگاهش به انسان و جهان از شاعران شاخص 100 سال اخیر است.

این شاعر که شعرهای شیرکو بی‌کس، شاعر مطرح گُرد، را بازسرایی کرده است، در پی درگذشت او، در گفت‌وگو با ایسنا، عنوان کرد: شیرکو بی‌کس در واقع یکی از شاعران مطرح آسیا محسوب می‌شود و همیشه برای من از ارزش ویژه‌ای برخوردار بوده است. علاقه‌ی من به شیرکو بی‌کس بی‌شباهت نیست به علاقه‌ی من به یانیس ریتسوس، پابلو نرودا، ناظم حکمت، فدریکو گارسیا لورکا، محمود درویش و احمد شاملو؛ شاعران پیشکسوتی که الگوی من بودند؛ خاصه در رعایت تعهد نسبت به انسان.

او در ادامه گفت: همه‌ی این شاعران، خاصه شیرکو بی‌کس، در برابر سرنوشت انسان بسیار حساس‌اند. همین ویژگی در کنار شاخصه‌های فنی، ساختاری و مضامین بسیار عمیق انسانی باعث شد تا با علاقه‌ی بسیار در کنار چند مترجم گُردزبان، این شاعر اقلیم کردستان را به جامعه‌ی ادبی ایران معرفی کنم.

صالحی متذکر شد: نگاه شیرکو بی‌کس به مجموعه‌ی سرنوشت انسان به مفهوم تاریخی و به مفهوم موجودی که سیاسی می‌اندیشد، برایم بسیار ارزشمند بود. شعر پاستورال، شعر شبانی، شعر طبیعت آزاد و شعر جامعه‌ی مدار باز به گونه‌ای بود که من را به یاد ریشه‌های خودم انداخت.

این شاعر یادآور شد: من و شیرکو بی‌کس نزدیکی‌های ویژه‌ی تاریخی داشتیم. بیش از 26 سال پیش برای اولین بار شعر او را در ایران معرفی کردم. کسانی که کارهای او را پراکنده خوانده بودند، می‌گفتند، می‌دانستیم شاعری قوی است، ولی شعرش خوب ترجمه نشده بود و حالا می‌توان قدرت شعرش را دید.

سیدعلی صالحی با بیان این‌که شیرکو بی‌کس با شعر مدرن 100 سال اخیر فارسی به شدت آشنا بود، گفت: یک ربع قرن پیش به تهران آمد و خواست مرا ببیند. من هم برای دیدار این شاعر بزرگ مشتاق بودم. انگار سال‌ها پیش از این با هم برادر و دوست بودیم. شباهت زندگی گذشته، ما را بسیار به هم نزدیک می‌کرد. شیرکو بی‌کس از کودکان کار و خیابان بود و در هفت سال و چندماهگی پدرش، فائق بی‌کس را که شاعر خوبی بود، از دست داده بود. بعد با مادر و خواهرانش زندگی می‌کند و نان‌آور خانواده می‌شود. اما در کنار کار بسیار سخت، درس می‌خواند، مطالعه می‌کند و به سمت شعر می‌رود. خودش می‌گفت، در دوره‌ی کودکی تا هفت - هشت‌سالگی که سایه‌ی پدر بر سرش بوده، هر کجا پدر می‌رفته، با او بوده و تحت تأثیر کلام موزون فائق بی‌کس بوده است. همین موضوع در او درونی و باعث می‌شود در 17 سالگی اولین مجموعه‌ی شعرش را با نام «مهتاب شعر» منتشر کند که با توفیق زیادی مواجه می‌شود.

او سپس درباره‌ی مطرح شدن شیرکو بی‌کس و شهرت جهانی گفت: پدیده‌های بسیاری دست به دست هم می‌دهد تا شرایط ویژه برای یک شاعر به وجود بیاید و جهان متوجه صدای او شود. ما الآن در ایران شاعران بزرگی داریم، اما چون شرایط خاصی به وجود نیامده، نتوانسته‌اند به مفهوم امروزی، جهانی شوند. هرچند عمیقاً با این گفتمان تحمیلی با عنوان «چرا جهانی نمی‌شویم؟»، مخالفام، اما حالا که این موضوع مطرح شد، باید بگویم، شیرکو بی‌کس در کنار ناظم حکمت تبعیدشده و محمود درویش ستم‌دیده‌ی فلسطینی قرار می‌گیرد و این‌ها نشانه‌ها و شرایطی است که نگاه رسانه‌های جهانی را متوجه اهل قلم مستقل و مبارز می‌کند. البته این کافی نیست. اگر شاعر، توانا و ژرف‌اندیش باشد و در کنارش تعهد انسانی ویژه در برابر مردم خودش داشته باشد، خود به خود مطرح می‌شود و خروجی‌اش ترجمه‌ی آثارش می‌شود و این موجب می‌شود به عنوان چهره در سطح جهانی مطرح شود.

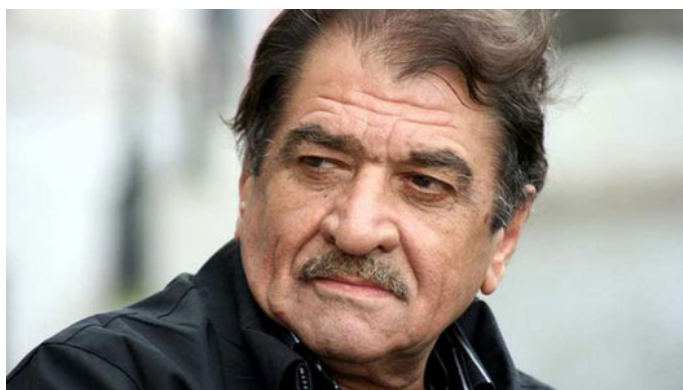
صالحی در ادامه افزود: هزینه‌ی جهانی شدن شعر این شاعران را نخست مردم آن سرزمین و بعد خود آن شاعر می‌پردازد. محمود درویش اگر در کشوری با شرایط آزاد مثل سوئیس بود، به چنین شهرتی نمی‌رسید. او سوار قطار پرستاب مردم فلسطین شد و در نتیجه توانست آفاق تازه‌تری را کشف کند. شیرکو بی‌کس هم همین‌طور بود.

در گفت‌وگو با عصمت صوفیه، مترجم آثار شیرکو بی‌کس به نروژی

شیرکو بی‌کس، شاعر زندگی و آزادی

حسین نوش‌آذر

شیرکو بی‌کس نه تنها یکی از بزرگترین شاعران کردستان است، بلکه در ایران هم از دیرباز شاعر نام‌آشنایی بوده است. بسیاری از شعرهای او به فارسی ترجمه و منتشر شده‌اند. این شاعر با احمد شاملو دیدار داشته و سیدعلی صالحی نیز شعرهایش را بازسازی کرده است.

شیرکو بی‌کس، شاعر زندگی و آزادی

او که برای معالجه از کردستان عراق به سوئد رفته بود در پی بیماری یکشنبه، ۱۳ مرداد همان‌جا از دنیا رفت.

شیرکو بی‌کس زاده سال ۱۹۴۰ در سلیمانیه عراق بود و پدرش، فائق بی‌کس هم شاعر بود. او به دلیل مشکلات سیاسی پنج سال در سوئد زندگی کرد و سپس به عراق بازگشت. در سال ۱۹۶۸ اولین مجموعه شعر این شاعر به نام «مهتاب شعر» منتشر شد و تاکنون از او چندین مجموعه شعر، دو نمایشنامه منظوم و ترجمه «پیرمرد و دریا»، نوشته ارنست همینگوی و «عروسی خون» اثر لورکا به زبان کردی منتشر شده است.

از مجموعه شعرهای بی‌کس می‌توان به «دو سرو کوهی»، «عقاب»، «رود»، «سپیده‌دم»، «آفات»، «کرکس»، «عطشم را شعله فرومی‌نشاند»، «دره پروانه‌ها»، «صلیب»، «مار و روزشمار یک شاعر»، «سایه و آزادی» و «این واژه بی‌آبرو» اشاره کرد. همچنین شعرهای این شاعر به چندین زبان، از جمله به انگلیسی، فرانسه، سوئدی و به نروژی ترجمه و منتشر شده.

اشعار شیرکو بی‌کس را عصمت صوفیه از کردی به نروژی ترجمه و منتشر کرده است.

یکی از مهم‌ترین درونمایه‌های جهان شعری شیرکو بی‌کس «زن» است. او در شعر «زن و آزادی» می‌نویسد:

هرچه در این مشرق‌زمین
کوشیدم روبروی آینه

و بر روی دو صندلی
واژه‌های «زن» و «آزادی» را
کنار یکدیگر ولی
به مهربانی بنشانم
بیهوده بود و همیشه
واژه «مردم» به زور
می‌آمد و تسبیح به‌دست
خود به جای زن می‌نشست

عصمت صوفیه درباره چگونگی رویکرد بی‌کس به مسأله «زن» می‌گوید:

عصمت صوفیه، مترجم و شاعر

«دیدگاه شیرکو بی‌کس جهانشمول و انسانی است. شعر او، مفاهیم انسانی مانند «عدالت» و «آزادی» و «برابری» و مخصوصاً «آزادی زن» را دربرمی‌گیرد. در این میان اما مفهوم «آزادی زن» برتر از مفاهیم دیگر انسانی در شعر اوست. زن در بسیاری از اشعار او لباس کردی بر تن دارد، اما این زن یک چهره جهانی‌ست؛ زنی‌ست که هر زن دیگری از هر گوشه جهان می‌تواند با او همذات‌پنداری کند.»

«تاریکی» و «روشنایی» در شعر او، دو سویه جدال فرهنگی و اجتماعی بین «مرد» با «زن» را در یک جامعه توسعه‌نیافته مشخص می‌کند. او خود را در حد تاریخی مردانه و بس «تیره و تاریک» فراز می‌آورد که «چراغ» و روشنایی را در «زن» کشته است:

من تاریک:
در نامه دیروزت
چراغی کوچک برآیم فرستاده بودی
من تاریک
روشنش که کردم
در آئینه روبرویم
خود را دیدم
که تاریخی هستم تیره و تاریک

از مردانی که
چراغ را در زن کشتند!

عصمت صوفیه، مترجم اشعار شیرکو بی‌کس بر آن است که تصویری که از کردستان و ادبیات آن در کشورهای غربی وجود دارد، تصویری است ناقص. او درباره انگیزه‌اش از ترجمه گزیده‌ای از اشعار بی‌کس به نروژی می‌گوید:

«اشعار او به زبان‌هایی مثل انگلیسی و فرانسه و سوئدی ترجمه شده. من در نروژ زندگی می‌کنم و طبعاً با زبان نروژی آشنایی دارم. شعرهای بی‌کس هم به نروژی ترجمه نشده بود.»

خانم صوفیه درباره چگونگی ترجمه این اشعار و میزان وفاداری‌اش به متن اصلی می‌گوید:

«به قول شیرکو بی‌کس ترجمه شعر مثل لیمویی می‌ماند که آبش را گرفته باشند و تفاله‌ای از آن بر جای مانده باشد و در جای دیگری می‌گوید ترجمه شعر مثل بوسیدن از پشت پنجره است. به تعبیر دیگری می‌توان گفت که شاید ترجمه شعر مثل نگاه کردن به گل‌های یک قالی باشد که آن را به پشت انداخته باشند. ممکن است حاصل کار در بسیاری از موارد یک چیز و گنگ و نامفهوم باشد. اما من اشعار شیرکو بی‌کس را مستقیماً از زبان کردی ترجمه کردم و تلاش کردم به اصل شعرها وفادار بمانم و در مجموع، خیلی کم از زبانی آزاد در ترجمه اشعار او استفاده کردم. نکته‌ای که در ترجمه بسیار مهم است و استاد بی‌کس هم خودش بارها به آن اشاره کرده، این است که مترجم با زبان شعر آشنا باشد. من خودم شعرهایی گفته‌ام و با زبان شعر تا حدی آشنایی دارم. این آشنایی به من کمک کرد که زبان شعر بی‌کس را درک کنم. اما اینکه تا چه حد موفق شده‌ام واژه‌های شعر بی‌کس را به زبان نروژی ترجمه کنم، قضاوتش به عهده من نیست. برخی کلمات در زبان کوردی موسیقی خاصی دارند. هرچند معادل آن کلمات در زبان نروژی معنا را می‌رسانند، اما از آن موسیقی بی‌بهره‌اند و به این جهت نمی‌توانیم آنها را کاملاً برابر با اصل در نظر بگیریم. مهم اما این است که ما می‌خواهیم ارتباطی بین دو فرهنگ به‌وجود بیاوریم. برای به وجود آوردن این ارتباط هیچ راهی جز ترجمه وجود ندارد.»

شیرکو بی‌کس هم مانند هر شاعر برجسته‌ای دوره‌های شعری متفاوتی را از سر گذرانده است. او جزو شاعران نسل دوم کردستان عراق و از هم‌نسلان عبدالله پیشو و لطیف هلمت است و بعد از عبدالله گوران خواهان تحولی در شعر کوردی شد و همراه با هم‌نسلانش شعر کوردی را به عصر مدرنیسم وارد کرد.

او در سال ۱۹۶۸ نخستین مجموعه شعرش را به نام «مهتاب شعر» منتشر کرد. در آن زمان بی‌کس، به گفته خانم صوفیه تحت تأثیر عبدالله گوران و هه ردی، دو شاعر بزرگ کردستان قرار داشت. اما بعدها به شعر آزاد روی آورد و تحولی در شعرش پدید آمد. او از اواخر سال‌های دهه ۱۹۷۰ شعرهای کوتاه در قالب‌های آزاد و با زبانی ساده اما پرمعنا و شیوا نوشت.

زندانی که ماه را در آن گشتند

خورشید تسخیرش کرد!

و رودخانه‌ای که نوشید جویبار کوچک را

سرانجام در کام دریا فروبنشست.

لەو سەرۆبەندی دا که بێکەس هات بۆ سوید چالاکیهکانی فیدراسیۆنی کۆمەڵە کوردستانییهکان له سوید
دوای گۆڕانی سیستمی ریکخستنهکهی گۆر و تینیکی تایبهتی پهیدا کرد بوو. له زۆر شاری سوید
کوردەکان له دەوری یەک کۆ دەبونەوه و لکی فیدراسیۆنیان دا دەمەزراند. له باکووری سوید، لەوانه له
شاری سوندسفال یش کۆمەڵهیهکی زۆر چالاکی کوردی هه‌بوو. ئەو کۆمەڵهیه چەند کۆبوونەوهی شێعر
خوێندنەوهی بۆ بێکەس رێک خست که تەنانەت کوردەکانی دانیشتووی شار و شارۆچکەکانی دەورو
بەریش تێیاندا بەشدار بوون. تەنانەت بەشی کولتووری کۆمۆنی سوندسفالییش بۆ ریزلێنان لەو
نوێنەرە ئێدەب و کولتووری کوردی له "کولتور هیوست" که ئەنبارێکی کۆنینهی بەندەری خوێ
و پەتاتە بوو و بەشیوهیهکی سەردەمیانه تازە کرابوووه و کتێبخانهی گشتی شار و مووزوخانهی ده
خۆدا جێ کردبووهوه و خه‌لاتیکی به‌ پرستیژی میعماری درا بوویه، کۆبوونەوهیهکی بۆ ریکخست.
ئەگەرچی لەو کۆبوونەوهی شێعرخوانی دا حەولی ئەوه دەدرا پوخته‌یهک له شێعرەکانی بێکەس بۆ
گویگرانی سویدی شی بکریته‌وه، بە‌لام هەرچۆنیک بێ ئەو ئەرکه به‌ باشی را نەدەپەری و حەقی خوێ
نەمدەرایه. دۆستیکی سویدی زۆر دلپاکانه ده‌یگوت ئەگەرچی من هیچ له زمانه‌کهی تێ ناگەم ، بە‌لام
له‌ شیوهی خوێندنه‌وه و راوه‌شاندنی دەست و میمیکی دەمو و چاوی را ئەو په‌یامه شاعیرانه‌یه هه‌ست
بێ ده‌کەم.

له‌کو‌تایی ر‌ی‌و‌ر‌ه‌سمه‌که دا ستیفان ستارینگ‌ی ئه‌ندامی سو‌سیال دیمۆکراتی کۆمیت‌ه‌ی کولتووری سوندسفال که ئه‌گهر‌چی ئیستا پیره پیاوی‌که به‌لام له‌فه‌یس بووک دا زۆر چالا‌که له‌کاتی پ‌یش‌کش کردنی ده‌سته‌گولی خ‌یرامایی به‌ش‌یر‌کۆ، به‌منی گوت له‌زمان من‌ه‌وه پ‌یی ب‌ئی دل‌نیام له‌ده‌وله‌ت‌یک دا که له‌کور‌دستان ه‌هر ساز ده‌بی، ب‌یگومان ش‌یر‌کۆ ده‌بیته‌ وه‌زیری ف‌هره‌نگ و ر‌وش‌نبیری. پ‌ین‌ج سال و ق‌سوور دواتر ئه‌و پ‌یش‌بینی‌ه‌ی ستارینگ‌ی وه‌دی ه‌ات.

له‌و ر‌ۆژ و شه‌وانه‌ی دا ش‌یر‌کۆ له‌سوندسفال میوان بوو، ب‌رایم قوربان و هاوسه‌ری که له‌ده‌ورو به‌ری سوندسفال شو‌نی‌کی ح‌اوانه‌ه‌یان به‌ر‌یوه‌ ده‌برد و م‌اله‌گه‌وره و ئاوه‌دانه‌که‌ی خ‌وشیان له‌و‌ی له‌ به‌رزاییه‌ک بوو، به‌میوانداری گ‌هرم و ته‌نانه‌ت له‌که‌ش‌یکی هاوش‌یوه‌ی جوگراف‌یایی کور‌دستانی دا تیگه‌شتن و چ‌یژ سه‌ندن له‌ش‌یر‌ه‌ ناس‌که‌کانی ب‌یکه‌سیان ئه‌وه‌نده‌ی دیکه‌ش ه‌اسانتر ده‌کرد.

به‌راستی میوانداری ر‌ه‌نگه‌ له‌ه‌هره‌ خه‌سه‌ته‌ باش‌ه‌کانی کولتووری کوردی ب‌ی که ئه‌وه له‌باش‌یش باش‌تر لای ب‌رایم قوربان و هاوسه‌ری و کور‌ه‌کانیان خ‌وی ده‌ر ده‌خست.

وه‌ک له‌سه‌ره‌وه‌ باسم کرد حه‌وله‌کانی عوم‌هر ش‌یخ‌مووس و مه‌حم‌هد ئووزوون بۆ وه‌رگ‌یرانی هه‌ل‌ب‌ژارده‌یه‌ک له‌ش‌یر‌ه‌کانی ب‌یکه‌س بۆ سه‌ر زمانی سو‌یدی و سو‌یدیاندنی ئه‌وانه له‌لایه‌ن نووسه‌ری ر‌ۆژه‌لات‌ناسی سو‌یدی یای زیگ‌رید کال‌ی (که ر‌یچ‌که‌ی باوکی خ‌وی پ‌روف‌یسۆر ه‌ین‌ریک ساموئل نی به‌ری به‌کیک له‌گه‌وره‌ترین ر‌ۆژه‌لات‌ناسه‌کانی س‌کان‌دیناوی گرتوه و له‌کت‌ی‌یک دا باسی سه‌فه‌ری خ‌وی بۆ سل‌یمانی له‌ته‌ک باب‌ی دا ده‌گ‌یر‌یت‌ه‌وه‌) یارمه‌تی‌یه‌کی گه‌وره‌ بوو به‌ناساندنی ب‌یکه‌س به‌کۆر و کۆمه‌لی ئه‌ده‌بی و نووسه‌رانی سو‌ید و ئه‌وه ر‌یگای وه‌خۆ کردنی زیاتری وی له‌مال‌ی تازه‌ی له‌سو‌ید خ‌ۆش‌تر کرد.

بۆنه‌یه‌کی دیکه‌ی که من چالا‌کانه له‌پ‌یوه‌ندی له‌گه‌ل ب‌یکه‌س دا به‌ش‌داریم ت‌ییدا هه‌بوو ناساندنی ب‌یکه‌س و شاملوو به‌یه‌کتری بوو. شاملوو له‌گه‌ل ئایدا‌ی هاوسه‌ری به‌پ‌یی بانگه‌یشتنی کۆمه‌له‌ی کولتووری ئ‌یرانییه‌کان ه‌اتبووه‌ سو‌یدی. من ب‌یکه‌سم ئاگادار کرد و کات‌یک زانیم زۆری پ‌یخ‌ۆشه له‌نیزی‌که‌وه شاملوو بناس‌ی له‌ته‌ک ناس‌یاویکی ئازمه‌ربایجانی دا (ه‌هر ئه‌و که‌سه‌ی که و‌ینه‌کانی ب‌یکه‌س و شاملو‌ی به‌یه‌که‌وه‌ گرتوه‌) و‌امان ر‌یک‌خست به‌ر له‌وه‌ی شاملوو ب‌چ‌یته‌ سه‌ر ش‌انۆ و ده‌ست به‌شه‌وه ش‌یر‌ه‌ عه‌زیمه‌که‌ی ب‌کا [له‌سال‌ونه‌که‌ دا ب‌ی پ‌یوه‌نان ده‌رزیت له‌ئاسمانه‌وه‌ هه‌ل دا با وه‌عه‌رزی نه‌ده‌که‌وت و شاملوو له‌سه‌ر ش‌انۆکه‌ ئه‌وه‌نده‌ گول‌باران کرابوو که س‌ی لای ببووه‌ دیواری گولی] بۆ ماوه‌ی نیو سه‌عات‌یک له‌پ‌شت ش‌انۆ له‌گه‌ل شاملوو و ئایدا دان‌یشت‌ین.

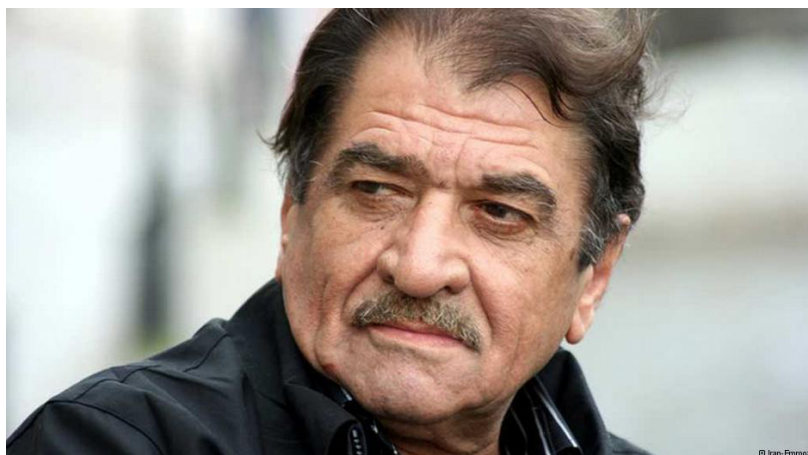
من پ‌یشت‌ر له‌ئ‌یران جار‌یک له‌گه‌ل مه‌حم‌هد قازی شاملووم د‌یت‌بوو و له‌و دیداره‌ دا بۆ قازی گ‌یراوه که چووه‌ته‌ سه‌نه و فیلم‌یکی به‌ل‌گه‌یی سه‌بارمه‌ت به‌ده‌رو‌یشه‌ کورده‌ زه‌رگ وه‌ش‌ینه‌کان ئاماده‌ کردووه، ئه‌وهم وه‌ب‌یر ه‌یناوه‌ بۆ ئه‌وه‌ی دیداره‌که‌ ئاسایی ب‌روا. ئایدا و شاملوو زۆر به‌گه‌رمه‌ ش‌یر‌کۆیان وه‌رگ‌رت، ئه‌گه‌ر‌چی به‌ر‌یگای من را ق‌سه‌یان ده‌کرد هه‌ستم کرد زوو شه‌رمیان له‌یه‌کتری ش‌کا. ب‌یکه‌س زۆر به‌وورده‌ ر‌یش‌ال خ‌وی به‌شاملوو ناساند و ته‌نانه‌ت ئه‌وم‌ش که باوک‌یشی شاع‌یر بووه. له‌کو‌تایی دیداره‌که‌ دا ئایدا گوتی پ‌یی ب‌ئی له‌به‌ر ئه‌وه‌ی من شاع‌یر شناسم، ئه‌گه‌ر‌چی کوردی نازانم و ش‌یر‌ه‌کان‌یشم نه‌خو‌یندووه‌ته‌وه‌ به‌لام له‌وه‌جه‌ناتی را دیاره‌ شاع‌یره‌. ش‌یر‌کۆ ئه‌و ق‌سه‌یه‌ی زۆر پ‌ی خ‌ۆش بوو. شاملوو گوتی ئه‌گه‌ر‌چی ناوی ب‌یکه‌سم بیستووه‌ و چه‌ند کار‌یک‌یشم ل‌ی دیوه، به‌لام ئه‌وه به‌س نییه‌ و هیوادارم که‌سانی فارسی زان کاره‌کانی وه‌رگ‌یرن بۆ ئه‌وه‌ی مه‌مان‌ان‌یش چ‌یژی زیاتریان ل‌ی وه‌رگ‌یرن. سالانی دواتر زانیمه‌وه‌ که ب‌یکه‌س و شاملوو له‌ئ‌یران‌یش دیسان چ‌اویان به‌یه‌ک که‌وتووه‌ته‌وه‌.

لهو سالانهى بێكەس له سوێد بوو بهر لهوهى بگهڕێتموه كوردستان و بېته وهزير، له زۆر كۆر و كۆمهلى كوردى دا دم دى و دواين ديدارمان له كوتاييهكانى سالى 1997 بوو كه بۆ بهشدارى له بهرنامهيهك دا هاتبوو مهديقى و لهويوه من و چهند كهسى دى له گهڵ بێكەس چووينه مالى كاك عهلى قازى له دهورو بهرى بۆن. بيستمهوه ئهو شهوه له بهر پرخه پرخى من له ئۆدهى تهنيشت خهوى لى نهكهتوو.

له كافه تيرايى ستوديوى مهديقى محمهد ئاكتاش باسى ئهوه بۆ بێكەس دهكا ئهوه سى مانگه داواى فيزاي عيراقى كردوه وولامى بۆ نههاتوتهوه، دياره ههر دووكيشيان جگهرهكىشى زۆر له گور بوون. بێكەس له كورمانجيهكهى ئاكتاش وا تيدهگا كه بهدمست جگهره كيشانهوه دهناينى و پى دهلى كاكه ئهمن ئهوه سى ساله دهيكيشم دهستم له كۆل ناكاتهوه..

دهگيرنهوه له ستوكهۆلم داواى ماوهيهكى دريژ له يهكتر نهبين بېكەس و ناسرى رهزازى تووشى يهكترى دين. داواى چاكوخوشى رهزازى دهلى ماموستا شيركو من پارچه شيعريكى تازهم نووسيوه پيم خوش بوو دهرفتهيك بى بۆت بخوينمهوه. شيركو بېكەس يش له وولام دا سى و دووى لى ناكا و پى دهلى بهراستى باش بوو ههر وا به سوتفه چاوم پيت كهوت، چونكه شهمهى داهاتوو كونسيرتيكم داناوه هيوادارم كاتت ههبي و بى..

له بهر ئهوهى شيعرى بېكەس دهژى و دهمينى و مهچهكانى كورد و ئهدمب دوستان لهزۆر وولاتان دهخوينهوه و چيژى لى وهر دهگرن ئهو به نهمرى له نيومان دا دهژى.

شیرکو بی‌کس، شاعر نامدار کرد درگذشت

شیرکو بی‌کس، از سرشناس‌ترین شاعران کردزبان، روز یکشنبه (۱۳ مرداد) در بیمارستانی در استکهلم درگذشت. بی‌کس ساکن اقلیم خودمختار کردستان عراق بود و از مدتی پیش برای مداوا در سوئد به سر می‌برد. "شتاب کن مرگ از راه می‌رسد"، نام آخرین مجموعه از آثار منتشر شده نامدارترین شاعر معاصر کرد در زمان حیاتش، و در برگیرنده نوشته‌های سه سال آخر حیات او تا چند ماه پیش از مرگ است.

دوچه وله: شیرکو بی‌کس، از سرشناس‌ترین شاعران کردزبان، روز یکشنبه (۱۳ مرداد) در بیمارستانی در استکهلم درگذشت. بی‌کس ساکن اقلیم خودمختار کردستان عراق بود و از مدتی پیش برای مداوا در سوئد به سر می‌برد.

“شتاب کن مرگ از راه می‌رسد”، نام آخرین مجموعه از آثار منتشر شده نامدارترین شاعر معاصر کرد در زمان حیاتش، و در برگیرنده نوشته‌های سه سال آخر حیات او تا چند ماه پیش از مرگ است.

شیرکو بی‌کس نوشتن را از نوجوانی آغاز، و نخستین مجموعه شعرش را در ۲۸ سالگی (۱۹۶۸ میلادی) در بغداد، پایتخت عراق منتشر کرد. او چند سال پیش از آن فعالیت سیاسی خود را با همکاری با حزب دموکرات کردستان به رهبری مصطفی بارزانی آغاز کرد. مسعود بارزانی رهبر این حزب در حال حاضر رییس اقلیم کردستان عراق است. بی‌کس بعدها با تشکیل اتحادیه میهنی کردستان به این حزب و رهبر آن جلال طالبانی نزدیک شد.

پیشگام شعر نو کردی

حاصل همکاری با قیام ناکام کردها علیه دولت مرکزی به تبعید بی‌کس به شهر رمادیه در غرب عراق در سال‌های ابتدایی دهه ۷۰ قرن بیستم انجامید. او مدتی پس از بازگشت به زادگاهش سلیمانیه، بار دیگر مجبور به ترک وطن شد.

دوران تبعید و مهاجرت شیرکو بی‌کس تا ۱۹۹۲ و تشکیل حکومت خودگردان کردستان عراق ادامه یافت. همین سال‌ها دوران اوج‌گیری شاعر و نقش‌آفرینی او در شکل‌گیری شعر امروز کردی به شمار می‌آید که خود را از قید و بندهای سنتی رها کرده است.

شاعر مشهور کرد در سال ۱۹۷۱ با یاری چند شاعر نوگرای دیگر جنبش ادبی "روانگه" را به راه انداخت و در کنار کسانی چون رفیق صابر، عبدالله پهباشی و لطیف هلمت از پایه‌گذاران شعر امروز کردی شناخته می‌شود.

رد "آوارگی" شاعر کرد را در مکان انتشار نخستین کتاب‌هایش می‌توان بازیافت؛ دومین کتاب بی‌کس در مهاباد ایران، سومین در دمشق، پایتخت سوریه و تعدادی دیگر از کتاب‌های بعدی او در سوئد منتشر شده‌اند.

استکهلم در فاصله ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۲ میزبان شیرکو بی‌کس بود. در نخستین سال اقامت بی‌کس در پایتخت سوئد، جایزه معتبر "توخولسکی" از سوی انجمن قلم به او اهدا شد.

نخستین وزیر فرهنگ اقلیم کردستان عراق

با شکل‌گیری اقلیم کردستان، شیرکو بی‌کس به دوست قدیمی خود بارزانی پیوست و نخستین وزیر فرهنگ حکومت خودمختار در این منطقه شد. او که کار نوآوری در شعر کردی را از دهه سوم زندگی آغاز کرده بود در دو دهه آخر عمر بیشترین تلاش خود را صرف حمایت از فعالیت‌های فرهنگی در زادگاهش کرد.

موسسه انتشاراتی "سردم" که ۱۵ سال از آغاز فعالیتش می‌گذرد به همت بی‌کس و با همکاری شماری از نویسندگان و روشنفکران کردستان عراق شکل گرفت و تا کنون زمینه انتشار ده‌ها کتاب و نشریه فرهنگی را فراهم کرده است.

شیرکو بی‌کس از جوانی با ادبیات و تعدادی از شاعران و نویسندگان معاصر ایران ارتباط داشت. او در دو دهه گذشته با برگزاری جشنواره فرهنگی "گلاویز" در سلیمانیه زمینه سفر تعدادی از نویسندگان و شاعران ایرانی به این منطقه را فراهم کرد.

از بی‌کس ۱۴ مجموعه شعر و تعدادی داستان، نمایشنامه و ترجمه به زبان کردی منتشر شده و آثار او، به ویژه پس از اقامتش در سوئد به بسیاری از زبان‌ها ترجمه شده است. شیرکو بی‌کس چهارم اوت ۲۰۱۳ در سن ۷۳ سالگی در استکهلم درگذشت.

ویژه خبرنامه گویا

با یاد شاعر گُردستان
شیرکو بی‌کس

در روشنایی‌های این باران
با یاد تو در دورِ دستانِ دلم، شعری‌ست
همرنگِ شادی‌های کردستان.

همرنگِ آبی‌های دریایی که با خورشید می‌خواند-
زیبایی لیریز بودن را
بر آرزومندانِ شورانگیز.

خاموشی چشم تو را باور نخواهد کرد
باغی که دستان تو پرورده‌ست.
باغی که پیغام سپیدش را
تا دودمانِ سربلندِ برگِ ما برده‌ست.

هنگامِ هنگامه
رنگین‌تر از هر چامه‌ای، شعر تو با ما بود.
در روزگارِ رویشِ رویای خوش‌آهنگ-

وقتی که از آرامش آبی، سخن گفتیم
در جانِ ما پروازِ آوازِ تو زیبا بود.

یک بار هم در شادیِ آوای آن سرمست
-آن "بامداد" باغِ آینه-
عشق تو پیدا بود.

دل را چه کس زیباتر از "بی‌کس"، سرودی کرد؟
این چاک‌چاک خفته در خون را
در غربتی، غمگین و جانفرسا
شادابیِ موسیقیِ خوشرنگِ رودی کرد؟

بگذار آواز تو را بر آب بنویسیم
تا همچنان، بر آرزومندانِ باران، گل بیفشاند.

بی‌تابیِ جانِ فروزانِ تو را بگذار!
بر سینه‌ی مهتاب بنویسیم.

گه‌یشتنه‌وی تهرمی شیرکۆ بیکهس بۆ هه‌ولێر

(سبهی):

ئێوارهی ئهمڕۆ تهرمی شاعیری ناسراوی کورد شیرکۆ بیکهس گه‌یشتنه‌وه فرۆکه‌خانه‌ی هه‌ولێر و به مەراسیمێک پیشوازی لێکرا.

داوی گه‌یشتنی تهرمی شیرکۆ بیکهس تاجه گۆلینه‌ی ریز لێنان له‌سه‌ر تهرمه‌که‌ی دانرا و دواتریش به مەراسیمێک به‌رمو وه‌زاره‌تی رۆشنییری حکومه‌تی هه‌ریم به‌ریخرا.

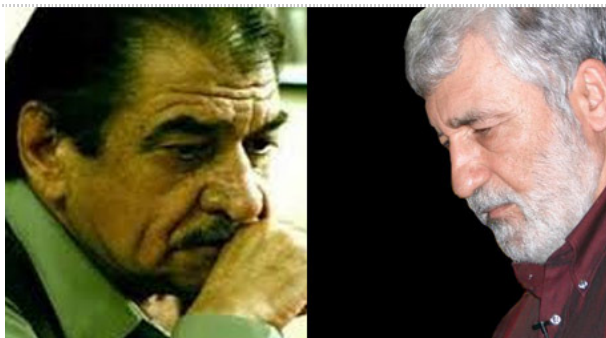
بریاره سبه‌ینیش به که‌ژاوه‌یه‌ک به‌رمو شاری سلیمانی به‌ریخریت و له شاری کۆیه و ده‌روازه و ناوشاری سلیمانی‌ش مەراسیمی ریزلێنای بۆ ریکبخریت.

ئهم‌ڕۆش ره‌وف بیکه‌رد، هاو‌ڕیی شیرکۆ بیکه‌س و جیگری سه‌رۆکی ده‌زگای چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م، له کۆنگره‌یه‌کی رۆژنامه‌وانیدا که له سلیمانی بۆی ریکخرا بو رایگه‌یاند: سه‌عات (6) ی سه‌ر له‌به‌یانی له شاری هه‌ولێر هه‌ تهرمه‌که‌ی به‌رمو سلیمانی به‌ریخریت و پاش گه‌یشتنه‌وه‌ی بۆ سلیمانی، تهرمی کۆچکردو به شه‌قامه گشتیه‌کانی سلیمانی‌دا ده‌گه‌ریزیت و دواتر ده‌بریت به‌رده‌م با‌له‌خانه‌ی ده‌زگای چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م و مەراسیمێکی تایبه‌تی بۆ سازده‌کریت، به‌هۆی ئه‌وه‌ی ناوبراو سه‌رۆکی ئه‌و ده‌زگایه‌ بو، دواتر له‌سه‌ر وه‌سیتی خۆی تهرمه‌که‌ی ده‌بریت پارکی ئازادی و له‌و شوینه‌ی که بۆی تهرخانکراوه به خاکده‌سپێردریت.

ئاماژه‌ی به‌وه‌شکرد لێژنه‌یه‌ک له ده‌زگای سه‌رده‌م و وه‌زاره‌تی رۆشنییری و بنه‌مائه‌که‌ی پێکهاتوه بۆ ریکخستنی مەراسیمی به خاکسپاردنی شیرکۆ بیکه‌س و لێژنه‌که‌ش بریاریداوه له مەراسیمی به خاکسپاردنه‌که‌ی ته‌نها سێ وتار پێشکه‌ش بکریت، که وتاری ده‌زگای چاپ و په‌خشی سه‌رده‌م، که خۆی سه‌رۆکی بو، وتاری وه‌زاره‌تی رۆشنییری که پێشتر بیکه‌س وه‌زییری رۆشنییری بو له‌گه‌ڵ وتاری بنه‌مائه‌که‌ی. داوی لێبووردنیشی له‌و که‌سانه کرد که وتاریان ئاماده‌کردوه یان داوايان‌کردوه وتاریان هه‌بیت له مەراسیمی به خاکسپاردنه‌که‌یدا.

بریاریشه پرسه‌ی شاعیری گه‌وره‌ی کورد شیرکۆ بیکه‌س دو رۆژ بخایه‌نیت و پرسه‌ی پیاوان له مزگه‌وتی حاجی ئه‌حمه‌د، به‌رامبه‌ر ته‌لاری هونه‌ر ده‌بیت و پرسه‌ی ژنانیش له هۆلی په‌خشان مو‌فتی ده‌بیت له‌گه‌ره‌کی تویمه‌لیکی شاری سلیمانی.

عەبدوللا پەشێو، بۆ کۆچی دوایی شێرکۆ بێکەس دەگری و بە ھەرمس ناوی دەبات

(سبەیی):

پاش ئێوەی شاعیری گەورە کورد شێرکۆ بێکەس کۆچی دوایی کرد، سەرچەم نوسەران و رۆشنبیران و خوێنەرانی کورد نیگەرانی و دلتەنگی خۆیان لەوبارەییوە دەربەری. ھاوکات عەبدوللا پەشێوی شاعیریش، کۆچی دوایی ئەو شاعیرە گەورە بە ھەرمس دەزاننیت و داوادمەکات نەوکانی داھاتو بەرھەمەکانی ئەو شاعیرە کۆبکەنەو. پەشێو لە پەییوەندییەکی تەلەفونیدا بۆ تەلەفزیۆنی نەورۆز، شێرکۆ بێکەس بە شاعیریکی کەم وێنە و بە سامانی نەتەوایی دەزاننیت. ناوبراو کۆچی دوایی بێکەسی گەورە شاعیر بە لەدەستدانی سامانیکی گەورە دەزاننیت.

تشییع پیکر شیرکو بیکیس در سلیمانیه

• پیکر شیرکو بیکیس، شاعر نامدار کرد روز دوشنبه در شهر سلیمانیه در کردستان عراق با حضور جمع کثیری از مردم، شخصیت‌های ادبی و سیاسی و احزاب کرد تشییع شد ...

اخبار روز: www.akhbar-rooz.com

دوشنبه ۲۱ مرداد ۱۳۹۲ - ۱۲ اوت ۲۰۱۳

اخبار روز - سوسن محمدخانی غیاثوند: پیکر شیرکو بیکیس، شاعر نامدار کرد صبح امروز دوشنبه ۲۱ مرداد ماه در شهر سلیمانیه در اقلیم کردستان با حضور جمع کثیری از «مردم کرد»، «شخصیت‌های ادبی و سیاسی»، و احزاب کرد تشییع شد.

زاهد کردی، روزنامه نگار و فعال سیاسی کرد طی گفتگویی تلفنی با اعلام خبر فوق گفت: کاروان حامل پیکر شیرکو بیکیس ساعت ۶ صبح از هولیر به سمت سلیمانیه به راه افتاد. این کاروان در شهرهای کویه و دوکان توقف داشت و با دسته های گل مورد استقبال مردم آن شهرها قرار گرفت.

وی اضافه کرد: کاروان حامل پیکر شیرکو بیکیس در ساعت «۹ و نیم» صبح به شهر سلیمانیه رسید. کاروان در خیابان سالم از خیابانهای اصلی و بزرگ شهر سلیمانیه به حرکتش ادامه داد. افراد نظامی و کارمندان شرکتها و ادارات دولتی که محل کارشان در این خیابان بود به استقبال کاروان رفتند. نیروهای نظامی به پیکر شیرکو بیکیس سلام نظامی دادند. مردم با دسته های گل از کاروان استقبال کردند.

زاهد کردی در ادامه افزود: پیکر شیرکو بیکیس را به موسسه سَردَم بردند که ایشان رئیسش بود. پیکر شیرکو بیکیس در آنجا توسط «خانواده اش»، «روسای گروههای سیاسی» «برهم صالح، یکی از دو جانشین دبیر کل اتحادیه میهنی و نخست وزیر سابق اقلیم کردستان»، «هیرو احمد (خانم اول عراق، همسر جلال طالبانی)»، «کسرت رسول، جانشین اقلیم کردستان» و «شعرا، نویسندگان و فعالین جامعه مدنی شهر» مورد استقبال قرار گرفت. در جلوی موسسه سَردَم مارش نظامی مخصوص احترام نواخته شد. سپس کاروان حامل شیرکوبیکیس به سمت پارک آزادی به راه افتاد. مردم با پای پیاده از موسسه سَردَم تا پارک آزادی، کاروان را همراهی کردند. در طول مسیر پیکر شیرکوبیکیس توسط گروههای مختلف مردم گلباران شد.

این روزنامه نگار کرد همچنین گفت: حوالی ساعت ۱۱ پیکر شیرکو بیکیس طبق وصیت خودش در پارک آزادی شهر سلیمانیه به خاک سپرده شد. هنگام دفن طبق وصیت ایشان ابتدا سرود «خوایه و هتهن ناواکهی/ چهند دلگیر و شیرینه» و سپس سرود «ای رقیب»، سرود ملی اقلیم کردستان توسط مردم خوانده شد. پس از تشییع پیکر شیرکو بیکیس مارش نظامی همراه احترام نظامی خاص نواخته شد.

وی با بیان اینکه «بعد مذهبی مراسم در حاشیه بود» اضافه کرد: کمرنگ بودن بعد مذهبی این مراسم بیشتر ناشی از شخصیت و باورهای شاعر بوده و در وصیت نامه‌اش هم بارها اشاره کرده که به جای تعزیه از موسیقی استفاده کنند. این فعال سیاسی کرد در بخش دیگری از سخنانش گفت: ملا عبدالکریم، امام جمعه یکی از مساجد شهر سلیمانیه پیش از

به خاک سپردن جنازه شیرکو بی‌کس ابتدا از شخصیت و مقام ادبی، سیاسی و مبارز وی سخن گفت. ملا عبدالکریم بعد از سخنانش، تلقین را ابتدا به زبان کردی و سپس به زبان عربی کوتاه و خیلی مختصر گفت.

وی ادامه داد: پس از تلقین توسط گروه «چوارینه‌ی ژیداری سولهیمانی» دو قطعه موزیک طبق وصیت شیرکو بی‌کس نواخته شد. در پایان مراسم هم سه پیام قرائت شد. پیام اول متعلق به موسسه سَردَم بود که توسط رثوف بی‌گرده، جانشین شیرکو بی‌کس خوانده شد. پیام دوم توسط کاوه محمود، وزیر فرهنگ کردستان قرائت شد. پیام سوم هم از سوی خانواده شیرکوبی‌کس بود که توسط پسرش، هلو بی‌کس خوانده شد.

زاهد کردی، روزنامه نگار و فعال سیاسی کرد در پایان سخنانش با اشاره به حضور گسترده مردم در مراسم تشییع پیکر شیرکو بی‌کس گفت: پس از دفن شیرکوبی‌کس، قبر وی با دسته های گل توسط مردم گلباران شد. در این مراسم «ادیبان، نویسندگان، روشنفکرین و هنرمندان کرد از همه بخشهای کردستان خصوصاً شرق کردستان»، اغلب احزاب

«اقلیم کردستان»، «احزاب شرق کردستان»، «حزب اتحادیه میهنی کردستان عراق» و «حزب دمکرات کردستان عراق» حضور داشتند. همچنین حضور شخصیت‌های ادبی و سیاسی از شرق کردستان و دیگر بخشهای کردستان در مراسم تشییع پیکر شیرکو بی‌کس چشمگیر بود. این مراسم به صورت زنده از چند شبکه ماهواره ای کردی پخش شد.

گفتنی است شیرکو بی‌کس در سال ۱۹۴۰ در شهر سلیمانیه در کردستان عراق به دنیا آمد. وی فرزند فائق بی‌کس از دیگر شاعران نامدار کرد بود. او از نوجوانی به سرودن شعر روی آورد. اولین کتاب شعرش را به نام «مهتاب شعر» در سن ۲۸ سالگی به چاپ رساند. او در سال ۱۹۸۶ موفق به دریافت جایزه جهانی «توخولسکی»، از نگوار کارلسن، نخست وزیر سوئد شد. وی از سوی یک انجمن مدنی در شهر فلورانس ایتالیا مفتخر به دریافت لقب همشهری شد. تا کنون ۱۴ مجموعه شعر از شیرکوبی‌کس منتشر شده است. از شیرکو بی‌کس، نمایشنامه و داستان نیز منتشر شده است.

وی همچنین نمایشنامه «عروسی خون»، نوشته گابریل گارسیا لورکا و رمان کوتاه «پیرمرد و دریا»، اثر ارنست همینگوی را به کردی ترجمه کرده است. اشعار شیرکو بی‌کس به زبانهای انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، عربی، ترکی، ایتالیایی، سوئدی و نروژی ترجمه شده است. آثار این شاعر کرد همچنین توسط سیدعلی صالحی، فریاد شیری، عزیز

ناصری، محمد رثوف مرادی، مریوان حلبچه‌ای و رضا کریم‌مجاور به فارسی ترجمه شده است. بسیاری شیرکو بی‌کس را امپراطور شعر می‌دانند. شیرکو بی‌کس که برای درمان به سوئد رفته بود در روز یکشنبه ۱۳ مرداد ماه درگذشت. او

در وصیت نامه اش خواسته بود تا در پارک آزادی، نزدیک تندیس یادبود شهدای سال ۱۹۶۳ سلیمانیه به خاک سپرده شود. شیرکو بی‌کس همچنین خواسته بود در مراسم عزیه اش موسیقی نواخته شود. از دیگر وصایای وی این بود که هر

سال به نامش جایزه ای به زیباترین دیوان شعر اهداء شود. پیکر شیرکو بی‌کس، امپراطور شعر، صبح امروز با حضور جمع زیادی از مردم، شخصیتها و گروههای سیاسی و ادبی طبق وصیتش در پارک آزادی سلیمانیه به خاک سپرده شد.

عکس: زاهد کردی

شیرکو بی‌کس به خاک سپرده شد

ظهر روز دوشنبه ۲۱ مرداد، پیکر شیرکو بی‌کس شاعر گُرد با حضور شاعران، سیاستمداران، هنرمندان و شهروندان کردستان و بر اسا وصیت نامه‌اش در پارک آزادی سلیمانیه به خاک سپرده شد. شیرکو بی‌کس، که برای معالجه از کردستان عراق به سوئد رفته بود در پی بیماری یکشنبه، ۱۳ مرداد درگذشت.

شیرکو بی‌کس زاده سال ۱۹۴۰ در سلیمانیه، در سال ۱۹۶۸ اولین مجموعه شعر به نام «مهتاب شعر» را منتشر کرد. و تاکنون از او چندین مجموعه شعر، دو نمایشنامه منظوم و ترجمه «پیرمرد و دریا» نوشته ارنست همینگوی و «عروسی خون» اثر لورکا به زبان کردی منتشر شده است.

"روداو"

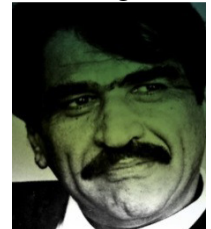
مهراسیمی به خاک سپاردنی شیرکو بی‌کس به وینه

له رۆژه‌لاتهوه بۆ "دواییڻ کۆچی" مامۆستا شیرکۆ بیکه‌س

11 Aug 2013

په‌یامی کۆمه‌ڵیک له شاعیران، نووسهران، هونه‌رمه‌ندان و چالاکانی بواری فهره‌نگی و کۆمه‌ڵاتی کوردستانی نیران به‌ بۆنه‌ی "دواییڻ کۆچی" شاعیری پایه‌به‌رز مامۆستا شیرکۆ بیکه‌س

کاکه شیرکۆ به‌ شیعری ژبان گورا و به‌ شیعری ژبانه‌وه بارگه و بنه‌ی به‌رمو هه‌واریکی دیکه تیکنا، نه‌ی نیشتمان!

ئه‌مه‌رۆ که‌سیک به‌ پێچ و په‌نای به‌رزه‌بناری میژودا تێده‌په‌رئ
 ئه‌مه‌رۆ به‌ لێلئ و لؤلؤی به‌سۆزی دوینی ده‌لاوینی‌هه‌وه‌
 دوینی هه‌زاران باریکه‌رووباری پشوودریژی که‌لام به‌رمو چیا تیه‌ه‌له‌ده‌بوون
 دوینی هه‌زاران تووله‌ریی نهرم و نیانی خۆشه‌ویستی به‌رمو جێزوانی ئاوه‌دان راده‌خوشین
 دوینی هه‌زاران وشه‌ی تاهه‌زروی نزاکار ئاسمانیان له‌سه‌ر ده‌ستان ده‌گه‌یرا
 دوینی هه‌زاران رسته‌ی باریکه‌ریس گۆی زمینیان به‌ دواي خویاندا ده‌کێشا
 دوینی هه‌زاران سووکه‌پشووی هه‌ناوی "با" به‌ گه‌رووی بلویری زه‌ماندا هه‌له‌ده‌خه‌لیسکان
 دوینی هه‌زاران کپو و ته‌لان و پیده‌شت و نه‌رمان دلایان به‌خوره‌یه‌ بوو
 دوینی هه‌زاران دار و ده‌وه‌نه‌هه‌ژان و هه‌ستیان راگرته‌بوو
 دوینی هه‌زاران چاوی لێل چاوه‌روانی گه‌رانه‌وه‌ی رێبواریک بوون
 دوینی هه‌زاران ئه‌وینداری تاسه‌بار به‌رزموپی راوه‌ستابوون و به‌ شوین سروودیکی تازه‌دا ده‌گه‌ران!

ئەمىرو كەسنىك بە پىچ و پەنای بەرزەبنارى مېژودا تېدەپەرى
 ئەمىرو دەنگىك ھەموو دىناي پرووناكى نازادى دەتەنىتەو
 ئەمىرو قەلئەمىك بەسەرھاتى خۆى دەنووسىتەو
 ئەمىرو بىرىك لە گولەھىرۆيە كراسىك بۆ دايكى نىشتان دەدورى
 ئەمىرو دەمولئوئىك گولئى لئەدبارى و گولبارانە و بارانەگول
 ئەمىرو شەوىك دادئ و پاشان ئەمىرو يەكى دىكە لە رەنگى خۆى دە □ پىدەكەتەو
 ئەمىرو شاعىرىك بە سەر شانانەو دەگەرى و شىعەرىك لىنى بۆتە شەنگەسوار
 ئەمىرو زىندوويەك مردن دەستى لە كۆل دەكەتەو و دەستەملانى ھەرمان دەبى
 ئەمىرو كەسنىك سېپى پۇشە و بە كوئىستانىكى بەفرىنى تەمگرتوودا تېدەپەرى
 ئەمىرو كەسنىك بە پىچ و گەوھى بەرزەبنار مەكانى مېژودا ھەلدەگەرى!

۱. بايەزىد مەردۆخى
۲. مەممەد سەلىھ نىكەبەخت
۳. بىژەن زولفەقار نەسەب
۴. قوتبەددىن سادقى
۵. خالىد تەوھىكولى
۶. ئەحمەد بەحرى
۷. عەتا نەھايى
۸. ھادى زىيائەددىنى
۹. مەممەد عەلى سولتانى
۱۰. رەھبەر مەحمودزادە
۱۱. يونس رەزايى
۱۲. عەزىز نىعمەتى
۱۳. مەممەد سەلىھ سووزەنى
۱۴. فەرھاد ئەمىن پور
۱۵. ئەحمەد عەزىزى
۱۶. سوارە قەتووحى
۱۷. عەزىز ۋەلىيانى
۱۸. كەمال ھەسەن
۱۹. ھوسەين شىر بەگى
۲۰. ناسر ۋەھىدى
۲۱. كامبىز كەرىمى
۲۲. مەھدى زىيائەددىنى
۲۳. فەرەيدون نوورى
۲۴. رەزا شەجىعە
۲۵. مەممەد بەھرەمور
۲۶. سەيدجەلال نىزامى
۲۷. ھەزار ئارىافەر
۲۸. مەممەد سەدىق ئىسلاميان
۲۹. عەتائۇللا ھەسەنزادە
۳۰. ھەسەن شوجاعى
۳۱. عەبدوللا لەتىف پور
۳۲. ھىوا قەولادى
۳۳. مەممەد سەئىد نەججارى (ئاسق)
۳۴. سەلاھەددىن ئاشتى

کۆکردنمۆه و ئامادهکردنی بابتهکان: مألپهري رۆژههلات / بۆکان

<http://www.rojhalat-bokan.com> +++ <http://www.mukerian.com> +++ www.bokan.de +++ www.rojhalat.de